

Høringsnotat

Forslag til endringer i representasjonsforskriften mv. –
kjønnssammensetning blant ansatterepresentanter i styrer

Arbeids- og inkluderingsdepartementet 2. mai 2025

Høringsfrist: 1. august 2025

Innhold

1	Innledning og bakgrunn	4
2	Gjeldende rett	5
2.1	Oversikt over de ansattes rett til representasjon i styrende organer.....	5
2.2	Krav til kjønns sammensetning	5
2.3	Representasjonsforskriftens regler om gjennomføring av valg	7
3	Departementets vurderinger og forslag – endringer i representasjonsforskriften.....	7
3.1	Innledning	7
3.2	De ansattes forslag til kandidater – § 13 og § 15	9
3.2.1	Gjeldende rett.....	9
3.2.2	Departementets vurderinger og forslag	9
3.3	Opprykksordning ved fordelingen av verv – §§ 14, 16 og 17	12
3.3.1	Gjeldende rett.....	12
3.3.2	Departementets vurderinger og forslag	12
3.4	Varamedlemmer – § 18.....	14
3.4.1	Gjeldende rett.....	14
3.4.2	Departementets vurderinger og forslag	15
3.5	Bedriftsforsamlingens valg av styremedlemmer	16
3.5.1	Gjeldende rett.....	16
3.5.2	Departementets vurdering og forslag	16
3.6	Unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer – § 44 og § 46	17
3.6.1	Gjeldende rett.....	17
3.6.2	Departementets vurderinger og forslag	17
3.7	Øvrige endringer	18
3.7.1	Fordeling av verv som varamedlem ved forholdstallsvalg – § 16 første ledd.....	18

3.7.2	Opphør av verv ved opphør av ansettelsesforhold – § 20 fjerde ledd og § 38 fjerde ledd	18
3.7.3	Representasjonsgrad for å inngå avtale om ikke å opprette eller avvikle bedriftsforsamling – § 41 første ledd.....	19
3.8	Overgangsregler.....	19
4	Forslag til endringer i øvrige forskrifter.....	20
5	Økonomiske og administrative konsekvenser	21
6	Forslag til forskriftsendringer	22
6.1	Representasjonsforskriften.....	22
6.2	Forslag til ny forskrift til statsforetakslovens regler om de ansattes rett til representasjon i styret mv.	29
6.3	Forskrift til selskapslovens regler om de ansattes rett til representasjon i styrende organer	40
6.4	Forskrift om de ansattes rett til representasjon i styrer i interkommunale selskaper mv	42

1 Innledning og bakgrunn

Arbeids- og inkluderingsdepartementet legger med dette frem forslag til endringer i regelverket om de ansattes rett til representasjon i foretaks styrende organer. Det foreslås nye og endrede krav i forbindelse med gjennomføringen av valg av de ansattes medlemmer i styret, med det formål å sikre at foretakslovgivningens krav til kjønns sammensetning blir oppfylt.

Forslagene har bakgrunn i endringer i foretakslovgivningen som trådte i kraft 1. januar 2024, jf. Prop. 131 LS (2022–2023). Lovendringene innebærer at flere foretak omfattes av krav til kjønns sammensetning blant styrets medlemmer. Dette gjelder nå alle aksjeselskaper over en viss størrelse. Det samme gjelder samvirkeforetak, boligbyggelag og ansvarlige selskaper som bare har juridiske personer som deltakere. Kravene er også innført for visse typer stiftelser. For allmennaksjeselskaper, som har hatt krav til kjønns sammensetning i styret siden 2006, er kravene i hovedsak videreført. Det er gitt egne, mer omfattende krav for foretak med flere enn 200 ansatte – for disse gjelder nå samme krav til kjønns sammensetning for styremedlemmer som velges av de ansatte som for styrets øvrige medlemmer. Hensikten med lovendringene er å sikre bedre kjønnsbalanse i foretakenes ledelse og at næringslivet bruker den samlede kompetansen i samfunnet.

De ansattes rett til representasjon i styrende organer er regulert i den enkelte foretakslov, blant annet i aksjeloven og allmennaksjeloven. De nærmere reglene om gjennomføringen av valg av de ansattes representanter, herunder hvordan kravene til kjønns sammensetning praktisk sett oppfylles, er gitt i tilhørende forskrifter. For at forskriftsverket skal samsvare med hjemmelslovenes nye og endrede krav til kjønns sammensetning blant de ansattevalgte representantene, foreslår departementet nye krav til kjønns sammensetningen blant forslagene til kandidater, og opprykksordninger for å sikre at kravene til kjønns sammensetning blir oppfylt når vervene skal fordeles. Departementet foreslår også enkelte endringer for å oppdatere, tydeliggjøre og harmonisere regelverket.

Aksjelovgivningen med tilhørende forskrift – representasjonsforskriften – har fungert som mal for øvrige foretakstyper. Av praktiske hensyn vil departementet i høringsnotatet derfor ta utgangspunkt i reglene i aksje- og allmennaksjeloven og representasjonsforskriften. Ettersom reguleringen for andre foretaksformer i stor grad speiler dette regelverket, og vurderingene vil være de samme, foreslår departementet tilsvarende endringer også for øvrige foretaksformer, så langt de passer.

De allerede eksisterende reglene i representasjonsforskriften knyttet til kjønns sammensetningen i styret, gjelder gjennomgående for allmennaksjeselskaper, statsaksjeselskaper, statsallmennaksjeselskaper og kommunalt kontrollerte aksjeselskaper, samt aksjeselskap som er heleide datterselskaper av statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap, statsforetak og kommunalt kontrollerte aksjeselskap. I praksis vil dette si alle allmennaksjeselskaper samt offentlig eide/kontrollerte aksjeselskap. Av praktiske grunner vil denne gruppen virksomheter i det videre omtales som «allmennaksjeselskaper» eller «allmennaksjeselskaper mv.». Aksjeselskaper som *ikke* tilhører denne gruppen, omtales som «aksjeselskaper».

2 Gjeldende rett

2.1 Oversikt over de ansattes rett til representasjon i styrende organer

Ansattes rett til å velge styremedlemmer – aksje- og allmennaksjeloven §§ 6-4

Det følger av aksje- og allmennaksjeloven §§ 6-4 første ledd at når et selskap med flere enn 30 ansatte ikke har bedriftsforsamling, kan et flertall av de ansatte kreve at ett styremedlem og en observatør med varamedlemmer velges av og blant de ansatte. Videre følger det av §§ 6-4 andre ledd at når et selskap med flere enn 50 ansatte ikke har bedriftsforsamling, kan et flertall av de ansatte kreve at inntil en tredel og minst to av styrets medlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte. Dersom et selskap har flere enn 200 ansatte og det er avtalt at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, *skal* de ansatte velge ett styremedlem med varamedlem eller to observatører med varamedlemmer i tillegg til den representasjonen som følger av andre ledd, jf. §§ 6-4 tredje ledd.

Ansatterepresentasjon i bedriftsforsamlingen og bedriftsforsamlingens valg av styremedlemmer – aksje- og allmennaksjeloven §§ 6-35

I henhold til aksje- og allmennaksjeloven §§ 6-35 første ledd skal selskaper med flere enn 200 ansatte velge en bedriftsforsamling. En tredel av bedriftsforsamlingens medlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte, jf. allmennaksjeloven § 6-35 fjerde ledd og aksjeloven § 6-35 første ledd siste punktum. Det hører under bedriftsforsamlingen å velge medlemmer til styret, jf. allmennaksjeloven § 6-37 og aksjeloven § 6-35 første ledd siste punktum.

Selskapet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte kan avtale at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, jf. §§ 6-35 andre ledd. Selskaper med 200 eller færre ansatte kan vedtektsfeste at selskapet skal ha bedriftsforsamling, jf. aksjeloven § 6-35 tredje ledd og allmennaksjeloven § 6-40 første ledd.

I statsaksjeselskaper er det i utgangspunktet generalforsamlingen som velger styret, selv om selskapet har bedriftsforsamling, men § 6-4 gjelder likevel for de ansattes rett til å velge medlemmer og observatører til styret. Det kan bestemmes i vedtektene at samtlige medlemmer og observatører til styret skal velges av bedriftsforsamlingen, jf. aksjeloven § 20-4 nr.1.

2.2 Krav til kjønns sammensetning

Aksjeselskaper med 200 eller færre ansatte – aksjeloven § 6-11 b

Det følger av aksjeloven § 6-11 b første ledd at dersom det skal velges tre eller flere styremedlemmer av og blant de ansatte, kan ikke alle disse styremedlemmene ha samme

kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmer. Kravet gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på det tidspunktet valget skjer har samme kjønn.

Allmennaksjeselskaper med 200 eller færre ansatte – allmennaksjeloven § 6-11 b

Dersom det skal velges to eller flere styremedlemmer blant de ansatte i allmennaksjeselskaper, kan ikke alle disse ha samme kjønn, jf. allmennaksjeloven § 6-11 b første ledd. Det samme gjelder for varamedlemmer. Kravet gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet har samme kjønn.

Aksje- og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte – aksje- og allmennaksjeloven §§ 6-11 b

For aksje- og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte, gjelder egne krav til kjønnssammensetning for de ansattevalgte styremedlemmene. Ansatterepresentantene i slike selskap må oppfylle de samme kravene til kjønnssammensetning som gjelder for eiervalgte representanter, jf. aksje- og allmennaksjeloven §§ 6-11 b andre ledd, som henviser til henholdsvis aksjeloven § 6-11 a andre og tredje ledd og allmennaksjeloven § 6-11 a første og andre ledd:

1. Har styret tre eller fire medlemmer, kan maksimalt to styremedlemmer ha samme kjønn.
2. Har styret fem eller seks medlemmer, kan maksimalt tre styremedlemmer ha samme kjønn.
3. Har styret syv medlemmer, kan maksimalt fire styremedlemmer ha samme kjønn.
4. Har styret åtte medlemmer, kan maksimalt fem styremedlemmer ha samme kjønn.
5. Har styret ni eller flere medlemmer, kan maksimalt 60 prosent av styremedlemmene ha samme kjønn.

Kravene til kjønnssammensetning gjelder tilsvarende for varamedlemmer. Dersom det skal velges *to* styremedlemmer blant de ansatte i allmennaksjeselskaper, gjelder regelen om at disse ikke kan ha samme kjønn – for aksjeselskaper gjelder ikke et slikt krav.

Statsaksjeselskap mv. – aksjeloven § 20-6

Dersom det skal velges to eller flere styremedlemmer av og blant de ansatte i statsaksjeselskaper, kan ikke alle disse ha samme kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmer. Dette gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av samlet antall ansatte i selskapet på det tidspunkt valget skjer har samme kjønn, jf. aksjeloven § 20-6 andre ledd.

For selskaper med flere enn 200 ansatte, skal kjønnssammensetningen blant styremedlemmer som velges av og blant de ansatte etter § 6-4 eller blant de ansatte etter § 6-35, jf. allmennaksjeloven § 6-37 første ledd, oppfylle kravene i § 6-11 a andre og tredje ledd, likevel slik at dersom det skal velges to styremedlemmer av og blant de ansatte, kan ikke disse styremedlemmene ha samme kjønn, jf. § 20-6 tredje ledd.

Reglene gjelder tilsvarende for aksjeselskap som er heleid datterselskap til statsaksjeselskap eller statsallmenaksjeselskap, eller til statsforetak, jf. § 20-6 fjerde ledd.

Aksjeloven § 20-6 gjelder også tilsvarende for kommunalt kontrollerte aksjeselskap (jf. kommuneloven § 21-1), statsforetak (jf. statsforetaksloven § 19) og interkommunale selskaper (jf. lov om interkommunale selskaper § 10).

2.3 Representasjonsforskriftens regler om gjennomføring av valg

Representasjonsforskriften (forskrift 24. august 2017 nr. 1277) regulerer gjennomføringen av valg av ansatterepresentanter til aksje- og allmennaksjeselskapers styrende organer mv., blant annet valgmåte, stemmerett og valgbarhet, gjennomføring av valg, fordeling av verv og tvister om valget.

De ansattes valg av representanter til styret gjennomføres ved at det stemmes på kandidater som har blitt foreslått og som har sagt seg villige til å ta valg. Dette kan skje gjennom flertallsvalg eller forholdstallsvalg. Ved flertallsvalg utarbeides det en liste hvor kandidatene er oppført alfabetisk, jf. § 13. Ved forholdstallsvalg består forslagene av en eller flere lister som må inneholde like mange navn som det antall representanter og varamedlemmer som totalt skal velges, jf. § 15, og hvor kandidatene er ført opp i prioritert rekkefølge. Valget kan også foregå i valgkretser. Selskapet deles i så fall inn i like mange valgkretser som det skal velges styremedlemmer og observatører, jf. § 17. Alle ansatte skal tilhøre en valgkrets, og har bare stemmerett og er bare valgbare i den valgkretsen de tilhører. Valget kan foregå som flertallsvalg eller forholdstallsvalg i den enkelte valgkrets.

I representasjonsforskriften § 14 og § 16 reguleres hvordan styrevervene skal fordeles ved henholdsvis flertallsvalg og forholdstallsvalg. Ved flertallsvalg fordeles vervene (styremedlemmer, observatører og varamedlemmer) i den rekkefølge stemmetallene tilsier. Ved forholdstallsvalg fordeles vervene på listene etter fastsatte kvotienter.

Representasjonsforskriften har også regler for å sikre at krav til kjønns sammensetning for allmennaksjeselskaper mv., slik disse lød før lovendringene i 2024, blir gjennomført: Det stilles krav til kjønnsfordelingen i forslagene til kandidater, og det gis anvisning på opprykksordninger dersom valgresultatet ikke oppfyller lovens krav.

3 Departementets vurderinger og forslag – endringer i representasjonsforskriften

3.1 Innledning

For å tilpasse representasjonsforskriften til lovendringene i 2024, jf. Prop. 131 LS (2022–2023), er det behov for flere endringer. Forskriften har i dag ikke regler som sikrer oppfyllelse av de nye kravene til kjønns sammensetning blant ansattes representanter i styret i aksjeselskaper og i allmennaksjeselskaper mv. med flere enn 200 ansatte.

Departementet foreslår derfor nye regler om kjønns sammensetningen i de ansattes forslag til kandidater, og om opprykksordninger, for disse virksomhetene.

Departementets forslag tar utgangspunkt i de eksisterende reglene i forskriften som gjelder for allmennaksjeselskaper mv., og bygger videre på disse, men med nødvendige

tilpasninger. De ulike endringsforslagene presenteres løpende under hvert tema, og fremkommer samlet i kapittel 6.

Overordnet om pliktsubjektene i representasjonsforskriften

Skillet mellom selskap med færre og flere enn 200 ansatte

Etter lovendringene i 2024 går det et viktig skille mellom aksje- og allmennaksjeselskap som har 200 ansatte eller færre, og de med flere enn 200 ansatte. Grensen avgjør hvor omfattende krav til kjønns sammensetning som gjelder for de ansattes styremedlemmer og varamedlemmer. På flere områder vil det derfor være nødvendig med ulike forskriftsbestemmelser avhengig av selskapets størrelse.

For at det skal være tydelig hvilke krav som gjelder hvilke selskap, foreslår departementet å presisere gjennomgående i forskriften hvorvidt regelen gjelder selskaper med «200 eller færre» eller «flere enn 200» ansatte. Det foreslås dermed en slik presisering i alle bestemmelser der skillet har betydning, både i eksisterende regler og i forslagene til nye bestemmelser. Dette gjelder i §§ 13 til 18 og § 40 – se nærmere om dette i punkt 3.2 flg.

Særlig om statsallmennaksjeselskap

Frem til 2024 ble krav til kjønnsrepresentasjon i statsallmennaksjeselskaper regulert i en egen lovbestemmelse, jf. tidligere § 20-6 i allmennaksjeloven, og i representasjonsforskriften listes derfor statsallmennaksjeselskaper spesifikt opp i ulike bestemmelser.

Kravene i allmennaksjeloven § 20-6 var identiske med de som gjaldt for allmennaksjeselskaper generelt (daværende § 6-11 a), og § 20-6 var egentlig unødvendig, siden statsallmennaksjeselskaper omfattes av de generelle reglene for allmennaksjeselskaper, jf. Ot.prp. nr. 97 (2002–2003) punkt 10.2. Bestemmelsen ble derfor opphevet fra 2024, og det er nå de alminnelige kravene for allmennaksjeselskaper som gjelder, jf. Prop. 131 LS (2022–2023) punkt 10.5. Nye § 6-11 b om krav til kjønns sammensetning for styremedlemmer valgt av og blant de ansatte gjelder dermed *alle* allmennaksjeselskaper.

For å sikre best mulig samsvar mellom loven og representasjonsforskriften, foreslår departementet å fjerne de eksisterende henvisningene til «statsallmennaksjeselskaper» i de forskriftsbestemmelsene som også gjelder for allmennaksjeselskaper generelt. Departementet understreker at dette ikke innebærer noen materiell endring, ettersom statsallmennaksjeselskap omfattes generelt av begrepet «allmennaksjeselskap».

Tilpasning til en tredje kjønnskategori

Med lovendringene som trådte i kraft 1. januar 2024, ble kravene til kjønns sammensetning i aksjelovgivningen gjennomgående formulert som krav om maksimal representasjon av ett kjønn, i stedet for minimumsrepresentasjon av ett eller begge kjønn. Hensikten var å ivareta behovet for at utenlandske personer med et tredje juridisk kjønn på likeverdig måte

kan inneha styreverv i norske selskaper, og å unngå å måtte endre reglene på nytt dersom et tredje juridisk kjønn innføres i Norge, se Prop. 131 LS (2022–2023) punkt 7.4.

Av hensyn til sammenhengen i regelverket foreslår departementet å benytte tilsvarende formuleringer i de relevante bestemmelsene i representasjonsforskriften. Dette innebærer også justeringer i allerede eksisterende regler. For eksempel foreslår departementet at krav om at et forslag inneholder «minst en kandidat av hvert kjønn» erstattes med krav om at forslaget skal inneholde «kandidater av flere kjønn». Departementet viser til endringsforslagene til §§ 13 til 18 samt § 40 i punkt 6.

3.2 De ansattes forslag til kandidater – § 13 og § 15

3.2.1 Gjeldende rett

Representasjonsforskriften § 13 fjerde ledd og § 15 femte ledd stiller krav til at forslagene ved henholdsvis flertallsvalg og forholdstallsvalg skal inneholde minst en kandidat av hvert kjønn når ansatte i allmennaksjeselskaper, statsaksjeselskaper, statsallmennaksjeselskaper og kommunalt kontrollerte aksjeselskaper skal velge to eller flere styremedlemmer. Det samme gjelder aksjeselskaper som er heleide datterselskaper av statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap, statsforetak og kommunalt kontrollerte aksjeselskap. Dette er likevel ikke et krav dersom et av kjønnene utgjør mindre enn 20 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet.

3.2.2 Departementets vurderinger og forslag

Aksje- og allmennaksjeselskap med 200 eller færre ansatte

For å sikre at kjønnssammensetningen blant de ansattes styrerepresentanter i aksjeselskaper med 200 eller færre ansatte oppfyller kravet i aksjeloven § 6-11 b første ledd, må det stilles krav til at forslagene inneholder kandidater av flere kjønn. Et slikt krav gjelder allerede for allmennaksjeselskaper mv., jf. representasjonsforskriften § 13 fjerde ledd og § 15 femte ledd.

Departementet foreslår derfor å innføre et krav om at når aksjeselskaper med 200 eller færre ansatte skal velge tre eller flere styremedlemmer, «skal forslaget inneholde kandidater av flere kjønn». Kravet om at ikke alle kan ha samme kjønn gjelder også når det skal velges tre eller flere varamedlemmer, jf. aksjeloven § 6-11 b første ledd andre punktum, og departementet foreslår derfor samme krav til forslaget dersom det skal velges tre eller flere varamedlemmer.

Ettersom innslagspunktet for når det stilles krav til kjønnssammensetning er ulikt for aksjeselskaper (*tre* eller flere styremedlemmer/varamedlemmer) og allmennaksjeselskaper (*to* eller flere styremedlemmer/varamedlemmer), foreslår departementet at reguleringen for aksjeselskaper tas inn i et eget ledd i forskriftens § 13 og § 15. Følgende foreslås som nytt femte ledd i § 13 om flertallsvalg:

Dersom de ansatte i aksjeselskaper med 200 eller færre ansatte skal velge tre eller flere styremedlemmer eller varamedlemmer, skal forslaget inneholde kandidater av flere kjønn. Dette er likevel ikke et krav dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

I § 15 om forholdstallsvalg foreslår departementet som nytt sjette ledd:

Dersom de ansatte i aksjeselskaper med 200 eller færre ansatte skal velge tre eller flere styremedlemmer, skal et forslag inneholde kandidater av flere kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmer. Dette er likevel ikke et krav dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Forslagene er likelydende med unntak av at kravet knyttet til varamedlemmer er noe annerledes: Ved flertallsvalg er det ikke anledning til å rangere kandidatene i en prioritert rekkefølge, og dermed kan det ikke foreslås kandidater kun som varamedlemmer. Alle kandidatene som er foreslått føres opp alfabetisk, og det er stemmetallene som avgjør hvem som får hvilke verv. Departementets forslag innebærer derfor at dersom det skal velges tre eller flere styremedlemmer eller tre eller flere varamedlemmer, er kravet at et forslag har minst en kandidat av to ulike kjønn. Ved forholdstallsvalg består forslagene derimot av lister, og det er listene det stemmes på. Hver liste må inneholde like mange navn som det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges, og kandidatene er rangert på listen i den rekkefølge de foreslås valgt. Etter departementets forslag vil det ved forholdstallsvalg ikke alltid være tilstrekkelig med kun én person av et annet kjønn dersom resten har samme kjønn: Dersom det skal velges tre styremedlemmer, og dermed fem varamedlemmer, må listen bestå av minst *to* personer av et annet kjønn, slik at listen som helhet har nok kandidater av ulike kjønn til å oppfylle kravet til kjønnssammensetning (for både styremedlemmene og varamedlemmene). Skal det kun velges ett eller to styremedlemmer, gjelder det kun krav til kjønnssammensetning for varamedlemmene, og det vil være tilstrekkelig med én person av et annet kjønn på listen.

Som i den tilsvarende bestemmelsen om allmennaksjeselskaper mv., foreslår departementet å presisere i forskriften at kravet ikke gjelder der mer enn 80 prosent av samlet antall ansatte i selskapet på det tidspunkt valget skjer har samme kjønn. Se for øvrig punkt 3.1 om forslag til gjennomgående tilpasninger.

Departementet foreslår at det også ved flertallsvalg i allmennaksjeselskaper mv. innføres krav om at et forslag må inneholde kandidater av flere kjønn dersom det skal velges to eller flere *varamedlemmer*. Dagens bestemmelse (§ 13 fjerde ledd) får bare anvendelse dersom det skal velges to eller flere *styremedlemmer*. Det vil si at man ikke er sikret at det er foreslått kandidater av flere kjønn dersom det kun skal velges ett styremedlem og tre varamedlemmer, selv om det da gjelder krav til at ikke alle varamedlemmene kan ha samme kjønn, jf. allmennaksjeloven § 6-11 b første ledd andre punktum. Departementet viser til redegjørelsen ovenfor knyttet til aksjeselskaper.

Aksje- og allmennaksjeselskap med flere enn 200 ansatte

Å oppstille krav om at et forslag skal inneholde kandidater av flere kjønn, vil etter departementets vurdering ikke være tilstrekkelig for å sikre den kjønnssammensetningen

som kreves i aksje- og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte. For eksempel krever loven at når det skal velges syv styremedlemmer, kan maksimalt fire av disse ha samme kjønn. Departementet foreslår derfor å innføre krav i representasjonsforskriften § 13 og § 15 om at de ansattes forslag til kandidater i aksje- og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte skal inneholde det «nødvendige» antall kandidater av de ulike kjønn for å oppfylle lovkravet til kjønns sammensetning. Departementet foreslår at det inntas en henvisning til de aktuelle bestemmelsene i aksje- og allmennaksjeloven, fremfor å liste opp de spesifikke kravene, som ville blitt svært omfattende, ettersom disse avhenger av hvor mange styremedlemmer som skal velges.

Departementet foreslår at følgende tas inn som nytt sjette ledd i representasjonsforskriften § 13:

Når de ansatte i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte skal velge styremedlemmer, skal forslaget inneholde det nødvendige antall kandidater av ulike kjønn for å oppfylle kravet til kjønns sammensetning i aksjeloven § 6-11 b andre ledd og allmennaksjeloven § 6-11 b andre ledd.

En tilsvarende bestemmelse foreslås tatt inn som nytt syvende ledd i § 15.

Forslaget innebærer i praksis følgende når aksje- og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte skal velge styremedlemmer:

- Skal det velges to, kan ikke alle kandidatene ha samme kjønn (gjelder kun allmennaksjeselskaper)
- Skal det velges tre eller fire, kan maks to av de foreslåtte kandidatene ha samme kjønn
- Skal det velges fem eller seks, kan maks tre av de foreslåtte kandidatene ha samme kjønn
- Skal det velges syv, kan maks fire av de foreslåtte kandidatene ha samme kjønn
- Skal det velges åtte, kan maks fem av de foreslåtte kandidatene ha samme kjønn
- Skal det velges ni eller flere, kan maks 60 prosent av de foreslåtte kandidatene ha samme kjønn

Kravene til kjønns sammensetning for styremedlemmene gjelder tilsvarende for varamedlemmene, jf. aksje- og allmennaksjeloven §§ 6-11 b andre ledd jf. hhv. § 6-11 a tredje ledd og § 6-11 a andre ledd. Departementets forslag innebærer dermed at forslagene til kandidater også må ta hensyn til dette.

Ved flertallsvalg er det anledning til å foreslå færre kandidater enn det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges. I så fall bør det etter departementets vurdering være tilstrekkelig at det er en jevn kjønnsbalanse *blant det antallet kandidater som foreslås*. Dersom en forslagsstiller ikke klarer å finne nok kandidater av de ulike kjønn til å fylle alle verv, er det tilstrekkelig for eksempel å foreslå to menn og én kvinne, selv om det skal velges flere enn tre.

3.3 Opprykksordning ved fordelingen av verv – §§ 14, 16 og 17

3.3.1 Gjeldende rett

Representasjonsforskriften har regler om fordeling av styrevervene for å ivareta kravet til kjønns sammensetning i allmennaksjeselskap, statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap eller kommunalt kontrollert aksjeselskap, samt i aksjeselskaper som er heleide datterselskaper av statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap, statsforetak og kommunalt kontrollerte aksjeselskap:

Ved flertallsvalg følger det av representasjonsforskriften § 14 tredje ledd at dersom de ansatte skal velge to eller flere styremedlemmer, og fremgangsmåten for fordeling av styreplassene fører til at et av kjønnene ikke blir representert, rykker nærmeste kandidat på listen fra det underrepresenterte kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre slik representasjon. Det samme gjelder for varamedlemmer.

Dersom valget foregår som forholdstallsvalg, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at et av kjønnene ikke er representert, rykker nærmeste kandidat på listen fra det underrepresenterte kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre slik representasjon. Dersom kandidatene er valgt inn fra forskjellige lister, foretas opprykket på listen med den kandidaten som ble valgt inn med lavest kvotient, jf. § 16 fjerde ledd.

Ved gjennomføring av valg i valgkretser, er det kandidaten eller listen som fikk lavest oppslutning målt i antall stemmer i forhold til antallet stemmeberettigete i den enkelte valgkrets som skal erstattes av nærmeste kandidat på listen fra det underrepresenterte kjønn i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt kjønns sammensetning, jf. § 17 fjerde ledd.

Reglene for opprykk gjelder ikke dersom et av kjønnene utgjør mindre enn 20 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet.

3.3.2 Departementets vurderinger og forslag

Aksjeselskap med 200 eller færre ansatte

Dersom de ansatte i aksjeselskap skal velge tre eller flere styremedlemmer, stiller aksjeloven krav om at ikke alle disse kan ha samme kjønn. De ulike valgmåtene innebærer i seg selv ingen garanti for at det blir valgt inn representanter i tråd med dette kravet, selv om det finnes tilstrekkelig antall kandidater av de ulike kjønnene. Det er derfor behov for opprykksordninger.

Departementet foreslår derfor følgende opprykksordning ved flertallsvalg for aksjeselskaper i representasjonsforskriften § 14 nytt fjerde ledd, etter modell av ordningen som allerede gjelder for allmennaksjeselskap mv.:

Dersom det skal velges tre eller flere styremedlemmer i et aksjeselskap med 200 eller færre ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til kun ett kjønn blir representert, rykker nærmeste kandidat på listen fra et ikke representert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre at flere kjønn blir representert. Det

samme gjelder for varamedlemmer. Dette gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Også her foreslår departementet at aksjeselskaper reguleres i et eget ledd, ettersom terskelen for når det gjelder krav til kjønns sammensetning er ulik for aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper. Videre foreslås det å innta en presisering i tråd med aksjeloven § 6-11 b første ledd om at dette kravet likevel ikke gjelder dersom mer enn 80 prosent av de ansatte er av samme kjønn, og å presisere at kravet gjelder for selskap med 200 eller færre ansatte. Departementet foreslår for øvrig å innta tilsvarende presiseringer i den gjeldende regelen § 14 tredje ledd om allmennaksjeselskaper – se også punkt 3.1.

Samme behov for opprykksordning gjør seg gjeldende ved forholdstallsvalg, og departementet foreslår derfor en tilsvarende bestemmelse i § 16 nytt femte ledd, med det tillegg at «[d]ersom kandidatene er valgt inn fra forskjellige lister, foretas opprykket på listen med den kandidaten som ble valgt inn med lavest kvotient». Ettersom verv som varamedlem fordeles på ulike måter ved forholdstallsvalg og flertallsvalg (se punkt 3.7.1), foreslås det heller ikke at opprykksordningen skal gjelde for varamedlemmene ved forholdstallsvalg. Dette tilsvarer opprykksordningen som gjelder for allmennaksjeselskaper, jf. § 16 fjerde ledd.

Aksje- og allmennaksjeselskap med flere enn 200 ansatte

Etter lovendringene i 2024 gjelder det egne, strengere krav til kjønns sammensetning for både aksje- og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte. Departementet foreslår derfor et nytt siste ledd i representasjonsforskriften § 14:

Når det skal velges styremedlemmer i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at kjønnene ikke blir representert i samsvar med aksjeloven § 6-11 b andre ledd og allmennaksjeloven § 6-11 b andre ledd, rykker nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon.

Samme bestemmelse foreslås tatt inn som nytt siste ledd i § 16 om forholdstallsvalg, med følgende tillegg:

Dersom kandidatene er valgt inn fra forskjellige lister, foretas opprykket på listen med den kandidaten som ble valgt inn med lavest kvotient.

Opprykksordning ved valg i valgkretser

For å sikre korrekt kjønnsrepresentasjon når valget foregår i valgkretser, foreslår departementet å endre reglene om opprykk i representasjonsforskriften § 17 om valgkretser. Forslagene tilsvarer i hovedsak forslagene til endring i § 14 og § 16, jf. ovenfor.

Paragraf 17 fjerde ledd gir anvisning på en opprykksordning der ansatte i allmennaksjeselskaper mv. skal velge to eller flere representanter. Departementet foreslår

en tilsvarende ordning for aksjeselskaper med 200 eller færre ansatte i § 17 nytt femte ledd:

Dersom det skal velges tre eller flere styremedlemmer i et aksjeselskap med 200 eller færre ansatte, og valget skal gjennomføres i valgkretser, gjelder følgende ordning dersom resultatet av valget innebærer at alle styremedlemmene har samme kjønn: Kandidaten eller listen som fikk lavest oppslutning målt i antall stemmer i forhold til antallet stemmeberettigede i den enkelte valgkrets erstattes av nærmeste kandidat på listen fra et ikke representert kjønn i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon. Det samme gjelder for varamedlemmene. Dette gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Det foreslås også justeringer i § 17 fjerde ledd om allmennaksjeselskaper mv., for å ta høyde for en tredje kjønnskategori mv. – se punkt 3.1.

Videre foreslår departementet en ny bestemmelse for aksje- og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte i § 17 nytt sjette ledd:

Når det skal velges styremedlemmer i et aksjeselskap eller et allmennaksjeselskap med flere enn 200 ansatte, og valget skal gjennomføres i valgkretser, gjelder følgende ordning dersom resultatet av valget innebærer at kjønnene ikke blir representert i samsvar med aksjeloven § 6-11 b andre ledd og allmennaksjeloven § 6-11 b andre ledd: Kandidaten eller listen som fikk lavest oppslutning målt i antall stemmer i forhold til antallet stemmeberettigete i den enkelte valgkrets erstattes av nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon.

3.4 Varamedlemmer – § 18

3.4.1 Gjeldende rett

Hvor mange varamedlemmer som bør velges, reguleres av representasjonsforskriften § 18: Ved flertallsvalg bør det velges så mange varamedlemmer som det skal velges styremedlemmer og observatører, med tillegg av to. Ved forholdstallsvalg bør hver liste ha så mange varamedlemmer som den har styremedlemmer og observatører, med tillegg av to, og dersom det skal velges personlige varamedlemmer, bør det velges to varamedlemmer for hvert styremedlem og hver observatør. Gjennomføres valget i valgkretser, bør det i hver krets velges like mange varamedlemmer som det skal velges styremedlemmer og observatører, med tillegg av to.

I allmennaksjeselskaper, statsaksjeselskaper, statsallmennaksjeselskaper og kommunalt kontrollerte aksjeselskaper skal det velges varamedlemmer av begge kjønn, jf. § 18 fjerde ledd. Det samme gjelder aksjeselskaper som er heleide datterselskaper av statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap, statsforetak og kommunalt kontrollerte

aksjeselskap. Dette er likevel ikke et krav dersom et av kjønnene utgjør mindre enn 20 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet.

3.4.2 Departementets vurderinger og forslag

Aksjelovgivningens krav til kjønns sammensetning gjelder både for styremedlemmene og varamedlemmene, og beregnes separat. Dette innebærer for eksempel at dersom de ansatte skal velge ett medlem til styret og tre varamedlemmer, gjelder det kun krav til kjønns sammensetning for varamedlemmene.

Lovendringene i 2024 innebærer at det gjelder krav til kjønns sammensetning blant varamedlemmene for flere foretak, blant annet aksjeselskaper som skal velge tre eller flere varamedlemmer. For aksje- og allmennaksjeselskap med flere enn 200 ansatte, gjelder de samme, mer omfattende kravene til kjønns sammensetning blant varamedlemmene som blant styremedlemmene. Representasjonsforskriften § 18 fjerde ledd, som sier at det i allmennaksjeselskaper mv. skal velges varamedlemmer av begge kjønn, er kun en presisering og påminnelse om at lovens krav til kjønns sammensetning også gjelder varamedlemmene. Fremfor å føye til alle de ulike kravene som ble innført i loven i 2024, foreslår departementet å endre § 18 fjerde ledd slik at bestemmelsen henviser til at kjønns sammensetningen blant varamedlemmene må oppfylle kravene i loven. For de typer foretak som reguleres av representasjonsforskriften, finnes disse kravene i aksjelovgivningen samt kommuneloven (som henviser til aksjelovens regler).

Departementet foreslår som § 18 fjerde ledd:

Kjønns sammensetningen blant varamedlemmene må oppfylle kravene som gjelder etter aksjeloven § 6-11 b og § 20-6, allmennaksjeloven § 6-11 b og kommuneloven § 21-1.

De ansattes valg av varamedlemmer reiser for øvrig noen særlige problemstillinger. Det kan fremstå som noe uklart hvor mange varamedlemmer de ansatte har rett til å velge. Etter aksje- og allmennaksjeloven har de ansatte rett til å velge varamedlemmer, men det stilles ikke krav om at det skal velges et gitt antall. Representasjonsforskriften § 18 gir imidlertid anvisning på hvor mange vararepresentanter som «bør» velges – som hovedregel så mange som det skal velges styremedlemmer og observatører, med tillegg av to. Videre følger det tilsvarende av § 13 andre ledd, om forslag til kandidater ved flertallsvalg, at forslaget «bør» inneholde «inntil» det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges. Det er med andre ord anledning til å foreslå færre kandidater. Ved forholdstallsvalg «må» likevel forslaget til liste inneholde like mange navn som det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges, jf. § 15 andre ledd.

Bakgrunnen for at forskriften ikke stiller *krav* om et gitt antall varamedlemmer, er at det ikke alltid vil være mulig å få nok kandidater til å stille. Etter departementets vurdering er det likevel ikke tvilsomt at de ansatte har *rett* til å velge det antallet varamedlemmer som forskriften legger opp til, og at dette skal tilstrebes.

Det at det i enkelte selskap kan være utfordrende å finne tilstrekkelig antall kandidater som er villige til å stille til valg gjør at det også kan være usikkerhet om hvor mange varamedlemmer som faktisk skal velges. Dette innebærer at det heller ikke er mulig å vite hvordan kjønns sammensetningen blant varamedlemmene skal være før forslagene har kommet inn, nettopp fordi den vil variere ut fra antall varamedlemmer. Dette er særlig aktuelt i selskaper med flere enn 200 ansatte.

Det er etter departementets vurdering vanskelig å løse denne utfordringen gjennom regelverket. Eventuelle utfordringer knyttet til usikkerhet rundt antall og kjønns sammensetning blant varamedlemmene må løses praktisk. I denne sammenheng er det derfor viktig med god dialog mellom forslagsstillerne og valgstyret både i forkant av, og under gjennomføringen av valget.

3.5 Bedriftsforsamlingens valg av styremedlemmer

3.5.1 Gjeldende rett

Representasjonsforskriften § 40 har regler om bedriftsforsamlingens valg av medlemmer til styret: Medlemmene av bedriftsforsamlingen har forslagsrett ved valg av styremedlemmer, og de ansattes representanter i bedriftsforsamlingen kan bare foreslå ansatte til styrevervet, jf. første ledd. En tredjedel av bedriftsforsamlingens medlemmer kan kreve at de ansatte skal være representert med inntil en tredjedel, men minst to, av styrets medlemmer, med tillegg av varamedlemmer, jf. tredje ledd.

Det følger av niende ledd at begge kjønn skal være representert når bedriftsforsamlingen velger representanter for de ansatte til styret i allmennaksjeselskaper eller i kommunalt kontrollerte aksjeselskaper som har opprettet bedriftsforsamling. Samme regel gjelder dersom det er fastsatt i vedtektene i statsaksjeselskaper og statsallmennaksjeselskaper at bedriftsforsamlingen skal velge medlemmene til styret. Det samme gjelder for varamedlemmer. Kravet til representasjon av begge kjønn gjelder også for aksjeselskaper som er heleide datterselskaper av statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap statsforetak eller kommunalt kontrollerte aksjeselskap.

3.5.2 Departementets vurdering og forslag

Aksjelovgivningens krav til kjønns sammensetning blant de ansattes medlemmer i styret gjelder uavhengig av om valget skjer direkte av og blant de ansatte eller av bedriftsforsamlingen. For å oppdatere forskriftens regler om bedriftsforsamlingens valg av medlemmer til styret i tråd med kravet til kjønns sammensetning i aksjeloven, samt for allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte, foreslår departementet å ta inn en generell henvisning i § 40 om at kravene i aksjeloven § 6-11 b og allmennaksjeloven § 6-11 b må oppfylles.

Videre foreslår departementet å slå sammen de sammenfallende reglene i niende ledd andre punktum som gjelder for statsaksjeselskaper hvor det er fastsatt i vedtektene at bedriftsforsamlingen skal velge medlemmene til styret og kommunalt kontrollerte selskaper som har opprettet bedriftsforsamling. For å omfatte også de nye kravene til

selskaper med flere enn 200 ansatte, foreslår departementet å innføre en generell henvisning om at kravene i aksjeloven § 20-6 må oppfylles.

Departementet foreslår følgende endringer i § 40 niende ledd:

~~Når det velges styremedlemmer representanter for de ansatte til styret i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper eller kommunalt kontrollerte aksjeselskaper som har opprettet bedriftsforsamling, skal begge kjønn være representert må kjønns sammensetningen blant styremedlemmene og varamedlemmene oppfylle kravene i aksjeloven § 6-11 b og allmennaksjeloven § 6-11 b. Dersom det er fastsatt i vedtektene i statsaksjeselskaper og statsallmennaksjeselskaper at bedriftsforsamlingen skal velge medlemmene til styret, skal begge kjønn være representert når det skal velges to eller flere styremedlemmer blant de ansatte. Det samme gjelder for varamedlemmer. Når det velges styremedlemmer for de ansatte til styret i statsaksjeselskaper der det er fastsatt i vedtektene at bedriftsforsamlingen skal velge medlemmene til styret, og i kommunalt kontrollerte aksjeselskaper som har opprettet bedriftsforsamling, må kjønns sammensetningen blant styremedlemmene og varamedlemmene oppfylle kravene i aksjeloven § 20-6. Kravet til representasjon av begge kjønn gjelder også. Det samme gjelder for aksjeselskaper som er heleide datterselskaper av statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap, statsforetak eller kommunalt kontrollerte aksjeselskap.~~

3.6 Unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer – § 44 og § 46

3.6.1 Gjeldende rett

Etter representasjonsforskriften § 44 kan selskapet eller konsernet og et flertall de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte inngå skriftlig tidsbegrenset avtale om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer i aksjeloven, allmennaksjeloven og i representasjonsforskriften. Det kan imidlertid ikke avtales unntak fra kravet om kjønns sammensetning i «aksjeloven § 20-6 andre ledd og allmennaksjeloven § 6-11a og § 20-6 andre ledd».

Twisteløsningsnemnda har en tilsvarende adgang til å gi unntak dersom reglene vil medføre vesentlige ulemper eller er uhensiktsmessig for gjennomføringen av de ansattes rett til representasjon, jf. representasjonsforskriften § 46. Nemnda kan likevel ikke gi unntak fra kravet om kjønns sammensetning i «aksjeloven § 20-6 andre ledd og allmennaksjeselskapsloven § 6-11a og § 20-6 andre ledd».

3.6.2 Departementets vurderinger og forslag

Aksje- og allmennaksjeloven åpner ikke for at det gis unntak fra kravene til kjønns sammensetning. Dette er bakgrunnen for dagens begrensning i unntaksadgangen i representasjonsforskriften § 44 og § 46. Henvisningene til loven må imidlertid oppdateres

i tråd med lovendringene i 2024, for å reflektere at begrensningen også omfatter kravene til kjønns sammensetning i aksjeloven § 6-11 b og § 20-6 tredje ledd, samt at krav til kjønns sammensetning i allmennaksjeselskaper (herunder statsallmennaksjeselskaper) nå reguleres av allmennaksjeloven § 6-11 b. Departementet foreslår også å benytte begrepet «kjønns sammensetning» fremfor «kjønnsfordeling», for å harmonisere regelverket.

Departementet foreslår på bakgrunn av dette følgende endring i representasjonsforskriften § 44 første ledd siste punktum:

Det kan ikke avtales unntak fra kravet om *kjønns sammensetning* i aksjeloven § 6-11 b og § 20-6 andre og tredje ledd og allmennaksjeloven ~~§ 6-11a og § 20-6 andre ledd § 6-11 b.~~

Tilsvarende endring foreslås i § 46 andre ledd:

Det kan ikke gis unntak fra kravet om *kjønns sammensetning* i aksjeloven § 6-11 b og § 20-6 andre og tredje ledd og allmennaksjeselskapsloven ~~§ 6-11a og § 20-6 andre ledd § 6-11 b.~~

3.7 Øvrige endringer

3.7.1 Fordeling av verv som varamedlem ved forholdstallsvalg – § 16 første ledd

Etter representasjonsforskriften § 16 første ledd fordeles styrevervene ved forholdstallsvalg på følgende måte: «Man fører opp de kvotienter som fremkommer når hver listes stemmetall deles med 1,4–3–5–7 osv. inntil hvert stemmetall er delt tilsvarende antall ganger som det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges».

Varamedlemmene følger automatisk med fra samme liste som den faste representanten som blir valgt inn, slik at en representant alltid erstattes av et varamedlem fra samme liste. Listene som får inn faste representanter får derfor også like mange varamedlemmer som faste representanter, med tillegg av to. Det er dermed kun styre- og observatørplasser som skal fordeles etter deling av stemmetallene, og det er ikke behov for å telle med varamedlemmer for å finne antall ganger hvert stemmetall skal deles på. Departementet foreslår derfor å stryke «varamedlemmer» fra oppramsingen i § 16 første ledd.

3.7.2 Opphør av verv ved opphør av ansettelsesforhold – § 20 fjerde ledd og § 38 fjerde ledd

I henhold til representasjonsforskriften § 20 fjerde ledd opphører vervet til et styremedlem, observatør eller varamedlem dersom vedkommende «slutter i selskapet». Samme regel gjelder for medlemmer i bedriftsforsamling og observatør eller varamedlem til bedriftsforsamling, jf. § 38 fjerde ledd.

Samtidig følger det av forskriftens § 1 at med «ansatt» menes person som arbeider i selskapet eller er i lovfestet permisjon. Ferievikarer anses likevel ikke som ansatt. Dette

vil si at en person som har et ansettelsesforhold hos virksomheten, men som er i *ulovfestet* permisjon, for eksempel for å jobbe i en annen virksomhet, ikke regnes som «ansatt» etter forskriftens bestemmelser. De fleste reglene om rett til representasjon og om valg er knyttet til «ansatt»-begrepet. Dette innebærer blant annet at personer som er i ulovfestet permisjon på valgdagen, verken er valgbare eller har stemmerett ved valget.

Forholdet mellom regelen i § 20 og § 38 om at verv opphører dersom personen «slutter i selskapet» og det gjennomgående prinsippet i forskriften om at verv forutsetter at personen er «ansatt», jf. definisjonen i § 1, kan oppfattes som uklart. I praksis må § 20 og § 38 etter departementets syn forstås på samme måte som et vilkår om å være «ansatt». Det vil si at når et styremedlem eller medlem av bedriftsforsamlingen, en observatør eller vara går ut i en ikke-lovfestet permisjon, opphører vervet etter § 20 fjerde ledd, selv om det i slike tilfeller er mindre naturlig å si at personen «slutter i selskapet».

For å klargjøre dette samt sørge for en mer ensartet begrepsbruk, foreslår departementet å knytte opphør av verv etter bestemmelsen i § 20 fjerde ledd til «ansatt»-begrepet. Departementet foreslår derfor følgende endring i representasjonsforskriften § 20 fjerde ledd og § 38 fjerde ledd:

Dersom [styremedlem/medlem], observatør eller varamedlem ~~slutter ikke lenger er~~ *ansatt* i selskapet, opphører vervet.

3.7.3 Representasjonsgrad for å inngå avtale om ikke å opprette eller avvikle bedriftsforsamling – § 41 første ledd

Det følger av aksjeloven § 6-35 andre ledd og allmennaksjeloven § 6-35 andre ledd at det kan avtales mellom selskapet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer *et flertall* av de ansatte, at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling. Inngåelse av slike avtaler er nærmere regulert i representasjonsforskriften § 41. Denne bestemmelsen viser imidlertid til lokale fagforeninger som representerer *to tredeler* av de ansatte. Det har ikke vært hensikten å oppstille et strengere krav til representativitet i forskriften enn det som følger av loven.

Departementet foreslår på denne bakgrunn følgende oppdatering av representasjonsforskriften § 41 første ledd:

I selskaper som har plikt til å opprette eller som har opprettet bedriftsforsamling, kan selskapet, et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer ~~to tredeler~~ *et flertall* av de ansatte inngå avtale om ikke å opprette eller avvikle bedriftsforsamling.

3.8 Overgangsregler

For lovendringene som trådte i kraft i 2024 er det gitt overgangsregler som gir en gradvis innfasing av de nye kravene til kjønns sammensetning frem til 30. juni 2028, jf. forskrift 20. desember 2023 nr. 2131 om overgangsordning for krav til kjønns sammensetning i styret i foretak. Fristen for å oppfylle kravene avhenger av foretakets størrelse (basert på

drifts- og finansinntekter og antall ansatte). Overgangsordningen innebærer at større foretak har en kortere overgangsperiode enn mindre foretak.

I allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte hvor styremedlemmer skal velges av og blant de ansatte, gjelder kravene i allmennaksjeloven § 6-11 b andre ledd fra førstkommande ordinære valg etter 1. januar 2024, jf. overgangsforskriften § 3. Her er det etter departementets vurdering ikke behov for overgangsregler.

For aksjeselskaper hvor det skal velges styremedlemmer av og blant de ansatte, gjelder kravene i aksjeloven § 6-11 b fra første ordinære valg *etter* følgende datoer, jf. § 2 nr. 5 i overgangsforskriften:

1. 31. desember 2024: Aksjeselskaper som på balansedagen for årsregnskapet har samlede drifts- og finansinntekter som er større enn 100 millioner kroner
2. 30. juni 2025: Aksjeselskaper som på balansedagen for årsregnskapet har flere enn 50 ansatte, og som ikke er omfattet av nr. 1
3. 30. juni 2026: Aksjeselskaper som på balansedagen for årsregnskapet har flere enn 30 ansatte, og som ikke er omfattet av nr. 1 eller 2
4. 30. juni 2027: Aksjeselskaper som på balansedagen for årsregnskapet har samlede drifts- og finansinntekter som er større enn 70 millioner kroner, og som ikke er omfattet av nr. 1 til 3

Forslagene i denne høringen som har sammenheng med og skal bidra til å oppfylle lovens krav til kjønns sammensetning blant ansatterepresentanter, bør etter departementets vurdering få anvendelse i takt med loven, slik at de må oppfylles ved gjennomføringen av første ordinære valg etter endringsforskriftens ikrafttredelse der lovens krav til kjønns sammensetning i styret må oppfylles.

For aksjeselskaper foreslår departementet derfor overgangsregler i tråd med overgangsforskriften til loven. En slik overgangsregel kan for eksempel utformes slik:

Endringene i §§ 13 til 18 gjelder for aksjeselskaper ved gjennomføringen av første ordinære valg som nevnt i forskrift 20. desember 2023 nr. 2131 om overgangsordning for krav til kjønns sammensetning i styret i foretak § 2 nr. 5.

For øvrige forslag til forskriftsendringer (§§ 20, 40, 41, 44 og 46), er det etter departementets vurdering ikke behov for å gi overgangsregler.

4 Forslag til endringer i øvrige forskrifter

Endringene i foretakslovgivningen som trådte i kraft 1. januar 2024, innebar også innføring av krav til kjønns sammensetningen blant de ansattes styremedlemmer og varamedlemmer i ansvarlige selskaper, interkommunale selskaper, samvirkeforetak, boligbyggelag og visse typer stiftelser. Gjennomføringen av de ansattes valg av representanter til styrende organer i ansvarlige selskaper og i interkommunale selskaper reguleres i forskrift 24. august 2017 nr. 1279 til selskapslovens regler om de ansattes rett

til representasjon i styrende organer og forskrift 24. august 2017 nr. 1280 om de ansattes rett til representasjon i styrer i interkommunale selskaper mv. For å tilpasse disse forskriftene til de nye kravene i hjemmelslovene, foreslås det endringer og språklige tilpasninger, som i all hovedsak tilsvare de foreslåtte endringene i representasjonsforskriften.

For samvirkeforetak, boligbyggelag og stiftelser gjelder representasjonsforskriften tilsvarende eller så langt den passer, jf. samvirkelova § 67 fjerde ledd, bustadbyggjelagslova § 6-4 tredje ledd og stiftelsesloven § 41 fjerde ledd. De foreslåtte endringene i representasjonsforskriften vil derfor også gjelde for disse foretakene.

Stortinget vedtok 8. april 2025 en ny lov om statsforetak, jf. lovvedtak 40 (2024-2025). Både gjeldende og ny lov – statsforetakslova - gjør reglene om kjønns sammensetning blant de ansattes styremedlemmer og varamedlemmer i aksjelovens § 20-6 gjeldende. De nærmere reglene for gjennomføringen av valget av de ansattes styrerepresentanter, følger av forskrift 24. august 2017 nr. 1278 til statsforetakslovens regler om de ansattes rett til representasjon i styre og bedriftsforsamling mv. For å tilpasse disse reglene til hjemmelslovens krav til kjønns sammensetning blant de ansattevalgte styremedlemmene, foreslår departementet tilsvarende endringer som i representasjonsforskriften. Ny statsforetakslov gjør også visse justeringer i reglene om de ansattes rett til å velge styremedlemmer, slik at de harmoniseres med aksjelovens § 6-4 og § 6-5. Departementet foreslår tilsvarende justeringer i forskriftens regler.

Den nye statsforetakslova viderefører ikke ordningen med bedriftsforsamling, og de nåværende reglene i statsforetaksforskriften om valg til bedriftsforsamlingen (kapittel V) vil derfor være overflødige. Ut fra strukturelle hensyn foreslår departementet derfor å oppheve dagens forskrift og erstattes med ny forskrift som tilpasning til ny statsforetakslov.

Finansforetaksloven, som trådte i kraft i 2016, gjelder finansforetak, herunder blant annet bank og forsikringsforetak, og kom i stedet for sparebankloven, forretningsbankloven, finansieringsvirksomhetsloven og banksikringsloven. De ansattes rett til representasjon i foretakenes styrende organer er regulert i lovens kapittel 8. Det er ikke utarbeidet en egen forskrift som gir nærmere regler om gjennomføring av valg mv. av de ansattes representanter i finansforetakenes styrende organer. Forskrift 23. desember 1977 nr. 9386 om de ansattes rett til representasjon i sparebankenes og forretningsbankenes styrende organer gjelder imidlertid inntil videre, jf. finansforetaksloven § 23-2 andre ledd. Det foreslås ikke endringer i denne forskriften, ettersom behovet for endringer i reglene om de ansattes valg mv. av representanter til styrende organer i finansforetak er til vurdering i Finansdepartementet.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslagene innebærer i all hovedsak en oppdatering av forskriftsverket i tråd med nylige lovendringer i foretakslovgivningen, og har først og fremst til hensikt å gjøre det enklere for virksomhetene, valgstyrer og ansatte å organisere og gjennomføre valg av ansatterepresentanter som oppfyller foretaklovenes krav til kjønns sammensetning i styret.

I tillegg foreslår departementet enkelte språklige justeringer som ikke innebærer materielle endringer, men som skal bidra til et tydeligere regelverk. Forslagene vil derfor ikke medføre økonomiske og administrative konsekvenser av betydning, verken for offentlige myndigheter eller næringslivet, men vil tvert imot kunne gi en besparelse. Konsekvensene av lovendringene er vurdert i Prop. 131 LS (2022–2023) punkt 9.

6 Forslag til forskriftsendringer

6.1 Representasjonsforskriften

I forskrift 24. august 2017 nr. 1277 om de ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers og allmennaksjeselskapers styre og bedriftsforsamling mv. (representasjonsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 13. *Flertallsvalg*

Alle som har stemmerett, har forslagsrett. Forslagsrett har også lokal fagforening.

Et forslag bør inneholde inntil det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges. Forslaget skal være skriftlig og det skal fremgå hvem som er forslagsstiller. Kandidatenes navn og opplysning om hvor i selskapet de arbeider skal fremgå av forslaget.

Det bør foreslås minst en kvinnelig kandidat dersom det er mer enn en tredjedel kvinnelige ansatte i selskapet.

Dersom de ansatte i allmennaksjeselskaper, statsaksjeselskaper og kommunalt kontrollerte aksjeselskaper med 200 eller færre ansatte skal velge to eller flere styremedlemmer eller varamedlemmer, skal forslaget inneholde kandidater av flere kjønn. Det samme gjelder aksjeselskaper med 200 eller færre ansatte som er heleide datterselskaper av statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap, statsforetak og kommunalt kontrollerte aksjeselskap. Dette er likevel ikke et krav dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Dersom de ansatte i aksjeselskaper med 200 eller færre ansatte skal velge tre eller flere styremedlemmer eller varamedlemmer, skal forslaget inneholde kandidater av flere kjønn. Dette er likevel ikke et krav dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når de ansatte i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte skal velge styremedlemmer, skal forslaget inneholde det nødvendige antall kandidater av ulike kjønn for å oppfylle kravet til kjønnssammensetning i aksjeloven § 6-11 b andre ledd og allmennaksjeloven § 6-11 b andre ledd.

Valgstyret skal senest en uke før valgdagen kunngjøre en liste over de foreslåtte kandidatene i alfabetisk rekkefølge. Det skal fremgå av listen hvem som er forslagsstiller til den enkelte kandidat.

Valgstyret skal utarbeide stemmesedler med de foreslåtte kandidatenes navn i alfabetisk rekkefølge, med opplysning om hvor i selskapet de arbeider og hvem som er forslagsstiller. Valgstyret skal informere velgerne om hvordan de skal gå fram for å

markere på stemmeseddelen hvem de stemmer på, og det skal fremgå av stemmesedlene hva som kan føre til at de blir forkastet.

Det skal avgis stemme på inntil det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges. Det kan bare stemmes på kandidater som er foreslått. Kumulasjon, oppføring av andre navn enn dem som er foreslått eller andre oppføringer eller rettelser, skal ikke tas i betraktning ved opptelling av stemmene.

Dersom det er avgitt stemme på flere kandidater enn det antall som skal velges, skal stemmeseddelen forkastes.

§ 14. Fordeling av verv ved flertallsvalg

Styremedlemmer, observatører og varamedlemmer er valgt i den rekkefølge stemmetallene tilsier.

Ved stemmelikhet avgjøres valget ved loddtrekning.

Dersom det skal velges to eller flere styremedlemmer *i et allmennaksjeselskap, statsaksjeselskap eller kommunalt kontrollert aksjeselskap med 200 eller færre ansatte*, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at *kun ett kjønn blir representert*, rykker nærmeste kandidat på listen fra *et ikke representert kjønn* opp i det omfang som er nødvendig for å sikre at *flere kjønn blir representert*. Det samme gjelder aksjeselskaper med 200 eller færre ansatte som er heleide datterselskaper av statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap, statsforetak og kommunalt kontrollerte aksjeselskap. Det samme gjelder for varamedlemmer. Dette gjelder likevel ikke dersom *mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn*.

Dersom det skal velges tre eller flere styremedlemmer i et aksjeselskap med 200 eller færre ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at kun ett kjønn blir representert, rykker nærmeste kandidat på listen fra et ikke representert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre at flere kjønn blir representert. Det samme gjelder for varamedlemmer. Dette gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når det skal velges styremedlemmer i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at kjønnene ikke blir representert i samsvar med aksjeloven § 6-11 b andre ledd og allmennaksjeloven § 6-11 b andre ledd, rykker nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon.

§ 15. Forholdstallsvalg

Forslag til liste må være undertegnet av minst seks personer med stemmerett, eller lokal fagforening.

Forslaget til liste må inneholde like mange navn som det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges. Navnene føres opp i den rekkefølge de foreslås valgt. Det er kun anledning til å stille som kandidat på en liste.

Kandidatens navn og opplysning om hvor i selskapet de arbeider må fremgå av forslaget.

Det bør foreslås minst en kvinnelig kandidat på hver liste dersom det er mer enn en tredjedel kvinnelige ansatte i selskapet.

Dersom de ansatte i allmennaksjeselskaper, *statsaksjeselskaper* og kommunalt kontrollerte aksjeselskaper *med 200 eller færre ansatte* skal velge to eller flere styremedlemmer, skal et forslag *inneholde kandidater av flere kjønn*. Det samme gjelder aksjeselskaper *med 200 eller færre ansatte* som er heleide datterselskaper av statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap, statsforetak og kommunalt kontrollerte aksjeselskap. Det samme gjelder for varamedlemmer. Dette er likevel ikke et krav dersom *mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn*.

Dersom de ansatte i aksjeselskaper med 200 eller færre ansatte skal velge tre eller flere styremedlemmer, skal et forslag inneholde kandidater av flere kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmer. Dette er likevel ikke et krav dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når de ansatte i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte skal velge styremedlemmer, skal et forslag inneholde det nødvendige antall kandidater av ulike kjønn for å oppfylle kravet til kjønnssammensetning i aksjeloven § 6-11 b andre ledd og allmennaksjeloven § 6-11 b andre ledd.

Valgstyret utarbeider stemmesedler i samsvar med godkjente forslag.

Det kan bare avgis stemme på en liste. Kumulasjon eller andre endringer, tilføyelser eller strykninger fører til at stemmeseddelen forkastes.

§ 16. Fordeling av verv ved forholdstallsvalg

Styrevervene skal fordeles på listene i forhold til det antall stemmer hver liste har fått, på følgende måte: Man fører opp de kvotienter som fremkommer når hver listes stemmetall deles med 1,4–3–5–7 osv. inntil hvert stemmetall er delt tilsvarende antall ganger som det antall styremedlemmer *og observatører* som skal velges.

Første medlemsplass tilfaller listen som har den høyeste kvotienten. Neste plass tilfaller listen som har den nest høyeste kvotienten osv. Dersom det skal velges observatører, tilfaller første observatørplass listen som har den høyeste kvotienten etter at styremedlemmer er valgt. Dersom flere lister har samme kvotient, avgjøres det ved loddtrekning hvilken liste vervet skal tilfalle.

Dersom det bare fremkommer ett forslag til liste, er de som er foreslått på denne listen valgt.

Dersom det skal velges to eller flere styremedlemmer *i et allmennaksjeselskap, statsaksjeselskap eller kommunalt kontrollert aksjeselskap med 200 eller færre ansatte*, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at *kun ett kjønn blir representert*, rykker nærmeste kandidat på listen fra *et ikke representert kjønn* opp i det omfang som er nødvendig for å sikre at *flere kjønn blir representert*. Dersom kandidatene er valgt inn fra forskjellige lister, foretas opprykket på listen med den kandidaten som ble valgt inn med lavest kvotient. Det samme gjelder aksjeselskaper *med 200 eller færre ansatte* som er heleide datterselskaper av statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap, statsforetak og kommunalt kontrollerte aksjeselskap. Dette gjelder likevel ikke dersom *mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn*.

Dersom det skal velges tre eller flere styremedlemmer i et aksjeselskap med 200 eller færre ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at kun ett kjønn blir representert, rykker nærmeste kandidat på listen fra et ikke representert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre at flere kjønn blir representert. Dersom kandidatene er valgt inn fra forskjellige lister, foretas opprykket på listen med den kandidaten som ble valgt inn med lavest kvotient. Dette gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når det skal velges styremedlemmer i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at kjønnene ikke blir representert i samsvar med aksjeloven § 6-11 b andre ledd og allmennaksjeloven § 6-11 b andre ledd, rykker nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon. Dersom kandidatene er valgt inn fra forskjellige lister, foretas opprykket på listen med den kandidaten som ble valgt inn med lavest kvotient.

§ 17. Valgkrets

Selskapet kan deles inn i like mange valgkretser som det skal velges styremedlemmer og observatører. Alle ansatte skal tilhøre en valgkrets. De ansatte har bare stemmerett og er bare valgbare i den valgkretsen de tilhører. I tvilstilfelle avgjør valgstyret hvilken valgkrets en ansatt tilhører.

Valget kan foregå som flertallsvalg eller forholdstallsvalg av og blant de ansatte i den enkelte valgkrets.

Dersom et styremedlem eller en observatør slutter å ha sitt arbeidssted i den delen av virksomheten som tilhører valgkretsen vedkommende er valgt fra, opphører vervet.

Dersom det skal velges to eller flere styremedlemmer i et allmennaksjeselskap, statsaksjeselskap eller kommunalt kontrollert aksjeselskap med 200 eller færre ansatte, og valget skal gjennomføres i valgkretser, gjelder følgende ordning dersom resultatet av valget innebærer at alle styremedlemmene har samme kjønn: Kandidaten eller listen som fikk lavest oppslutning målt i antall stemmer i forhold til antallet stemmeberettigete i den enkelte valgkrets erstattes av nærmeste kandidat på listen fra et ikke representert kjønn i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon. Det samme gjelder aksjeselskaper med 200 eller færre ansatte som er heleide datterselskaper av statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap, statsforetak og kommunalt kontrollerte aksjeselskap. Det samme gjelder for varamedlemmene. Dette gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Dersom det skal velges tre eller flere styremedlemmer i et aksjeselskap med 200 eller færre ansatte, og valget skal gjennomføres i valgkretser, gjelder følgende ordning dersom resultatet av valget innebærer at alle styremedlemmene har samme kjønn: Kandidaten eller listen som fikk lavest oppslutning målt i antall stemmer i forhold til antallet stemmeberettigete i den enkelte valgkrets erstattes av nærmeste kandidat på listen fra et ikke representert kjønn i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon. Det samme gjelder for varamedlemmene. Dette gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når det skal velges styremedlemmer i et aksjeselskap eller allmennaksjeselskap med flere enn 200 ansatte, og valget skal gjennomføres i valgkretser, gjelder følgende ordning dersom resultatet av valget innebærer at kjønnene ikke blir representert i samsvar med aksjeloven § 6-11 b andre ledd og allmennaksjeloven § 6-11 b andre ledd: Kandidaten eller listen som fikk lavest oppslutning målt i antall stemmer i forhold til antallet stemmeberettigete i den enkelte valgkrets erstattes av nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon.

§ 18. Varamedlemmer

Ved flertallsvalg bør det velges så mange varamedlemmer som det skal velges styremedlemmer og observatører, med tillegg av to.

Ved forholdstallsvalg bør hver liste ha så mange varamedlemmer som *den har* styremedlemmer og observatører, med tillegg av to. Dersom det skal velges personlige varamedlemmer, bør det velges to varamedlemmer for hvert styremedlem og hver observatør.

Dersom valget skal gjennomføres i valgkretser bør det i hver krets velges like mange varamedlemmer som det skal velges styremedlemmer og observatører, med tillegg av to.

Kjønns sammensetningen blant varamedlemmene må oppfylle kravene som gjelder etter aksjeloven § 6-11 b og § 20-6, allmennaksjeloven § 6-11 b og kommuneloven § 21-1.

Varamedlemmene innkalles i den rekkefølge de er valgt. Dersom det har vært forholdstallsvalg, innkalles varamedlemmene fra samme liste som det styremedlem eller den observatør vedkommende skal erstatte. Dersom det er valgt observatører, skal observatøren rykke opp på styremedlems plass og første varamedlem skal innkalles som observatør. Dette gjelder likevel ikke dersom det er valgt personlige varamedlemmer.

Dersom et styremedlem varig fratrer sitt verv, blir observatøren eller varamedlemmet som rykker opp på vedkommendes plass, ordinært styremedlem.

§ 20. Funksjonstid og møteplikt

Valg skal finne sted annethvert år. Funksjonstiden regnes fra valget og opphører ved avslutningen av den ordinære generalforsamling det året valgperioden utløper. Dersom de ansatte ikke har valgt nye representanter på dette tidspunktet, fungerer sittende styremedlemmer, observatører og varamedlemmer inntil nye er valgt. Gjenvalg kan finne sted.

Styremedlem, observatør og innkalt varamedlem har møteplikt med mindre vedkommende har gyldig forfall.

Når det foreligger særlige forhold, har styremedlem, observatør og varamedlem rett til å fratre før valgperioden er ute.

Dersom styremedlem, observatør eller varamedlem *ikke lenger er ansatt* i selskapet, opphører vervet.

Dersom det foretas suppleringsvalg, fungerer de nyvalgte representantene resten av valgperioden.

§ 38. Funksjonstid og møteplikt

Valg skal finne sted annethvert år. Funksjonstiden regnes fra valget og opphører ved avslutningen av den ordinære generalforsamlingen i det året valgperioden utløper. Dersom de ansatte ikke har valgt nye representanter på dette tidspunktet, fungerer sittende medlemmer, observatører og varamedlemmer inntil nye er valgt. Gjenvalg kan finne sted.

Medlem, observatør og innkalt varamedlem har møteplikt med mindre vedkommende har gyldig forfall.

Når det foreligger særlige forhold, har medlem, observatør og varamedlem rett til å fratre før valgperioden er ute.

Dersom medlem, observatør eller varamedlem *ikke lenger er ansatt* i selskapet, opphører vervet.

Dersom medlem, observatør eller varamedlem blir valgt til medlem, observatør eller varamedlem i styret, opphører vervet i bedriftsforsamlingen.

Dersom det foretas suppleringsvalg, fungerer de nyvalgte representantene resten av valgperioden

§ 40. Bedriftsforsamlingens valg av medlemmer til styret

Medlemmene av bedriftsforsamlingen har forslagsrett ved valg av styremedlemmer. De ansattes representanter i bedriftsforsamlingen kan bare foreslå ansatte til styrevervet.

Den som skal velges, må være myndig og ikke i konkursskarantene etter konkursloven § 142 og § 143. Vedkommende kan ikke ha verv som ansatterepresentant i flere selskapers styrende organer samtidig. Dette gjelder likevel ikke verv i flere styrende organer innenfor samme konsern eller grupper av foretak.

En tredjedel av bedriftsforsamlingens medlemmer kan kreve at de ansatte skal være representert med inntil en tredjedel, men minst to, av styrets medlemmer, med tillegg av varamedlemmer.

Halvparten av medlemmene som er valgt av og blant de ansatte, kan kreve at medlemmene til styret velges av de aksjonærvalgte og de ansattevalgte gruppevis.

Dersom en tredjedel av medlemmene i bedriftsforsamlingen krever det, skal valget foregå som forholdstallsvalg. De som har foreslått styremedlemmer kan kreve at deres liste skal ha like mange varamedlemmer som listen har styremedlemmer, med tillegg av to.

Det kan bare avgis stemme på en liste. Endrede eller merkede lister skal forkastes.

Styrevervene fordeles på listene i forhold til det antall stemmer hver liste har fått, på følgende måte: Man fører opp de kvotienter som fremkommer når hver listes stemmetall deles med 1,4–3–5–7–9–9,9–13–13,9–17–17,9. Første medlemsplass tilfaller listen som har høyeste kvotient. Neste plass tilfaller listen som har den nest høyeste kvotienten osv. Dersom flere lister har samme kvotient, avgjøres det ved loddtrekning hvilken liste vervet skal tilfalle.

Kandidatene velges i den rekkefølge de er ført opp på listene.

Når det velges *styremedlemmer* for de ansatte i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper som har opprettet bedriftsforsamling, må *kjønns sammensetningen* blant styremedlemmene og varamedlemmene oppfylle kravene i aksjeloven § 6-11 b og allmennaksjeloven § 6-11 b. Når det velges styremedlemmer for de ansatte i statsaksjeselskaper der det er fastsatt i vedtektene at bedriftsforsamlingen skal velge medlemmene til styret, og i kommunalt kontrollerte aksjeselskaper som har opprettet bedriftsforsamling, må *kjønns sammensetningen* blant styremedlemmene og varamedlemmene oppfylle kravene i aksjeloven § 20-6. Det samme gjelder for aksjeselskaper som er heleide datterselskaper av statsaksjeselskap, statsallmennaksjeselskap, statsforetak eller kommunalt kontrollerte aksjeselskap.

En tredjedel av bedriftsforsamlingens medlemmer kan kreve nyvalg av medlemmer til styret. Bedriftsforsamlingen skal så snart som mulig foreta valg av styremedlemmer og varamedlemmer. Selskapets styre fortsetter å fungere inntil bedriftsforsamlingen har valgt styremedlemmer.

Denne paragrafen gjelder ikke for selskap der staten eier alle aksjene med mindre det er fastsatt i selskapets vedtekter at bedriftsforsamlingen skal velge medlemmene til styret.

§ 41. Avtale om ikke å opprette eller avvikle bedriftsforsamling

I selskaper som har plikt til å opprette eller som har opprettet bedriftsforsamling, kan selskapet, et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer *et flertall* av de ansatte inngå avtale om ikke å opprette eller avvikle bedriftsforsamling.

Avtalen må inngås med forbehold om generalforsamlingens godkjenning dersom generalforsamlingen ikke tidligere har godkjent en slik ordning.

Avtale om ikke å opprette eller avvikle bedriftsforsamling skal være skriftlig og angi hvem som har inngått avtalen. Det skal fremgå hvilken representasjon de ansatte skal ha etter aksjeloven § 6-4 tredje ledd eller allmennaksjeloven § 6-4 tredje ledd.

Dersom en av partene ønsker å avvikle avtalen og i stedet etablere bedriftsforsamling, bør dette gjøres i god tid før funksjonstiden for de ansattes representanter går ut. De ansattes representanter i styret skal sitte fram til bedriftsforsamlingen har valgt nytt styre.

§ 44. Tidsbegrenset avtale om unntak

Selskapet eller konsernet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte kan inngå skriftlig tidsbegrenset avtale om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer i aksjeloven og allmennaksjeloven og i denne forskriften. Slikt unntak kan gjelde for inntil to år. Det kan ikke avtales unntak fra kravet om *kjønns sammensetning* i aksjeloven § 6-11 b og § 20-6 andre og tredje ledd og allmennaksjeloven § 6-11 b.

Avtalen skal være skriftlig, angi hvem som har inngått avtalen og hvor lenge den varer.

Selskapet eller konsernet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte kan avtale endringer i avtale etter første ledd, men likevel slik at varigheten av unntak ikke samlet overskrider to år.

§ 46. Søknad om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer

Dersom reglene i aksjeloven eller allmennaksjeloven om ansattes rett til representasjon i styrende organer, eller reglene i denne forskriften vil medføre vesentlige ulemper eller er uhensiktsmessig for gjennomføringen av de ansattes rett til representasjon, kan tvisteløsningsnemnda gi helt eller delvis unntak fra disse.

Det kan ikke gis unntak fra kravet om *kjønns sammensetning* i aksjeloven § 6-11 b og § 20-6 andre og tredje ledd og allmennaksjeselskapsloven § 6-11 b.

Valg av de ansattes representanter utsettes til vedtak er fattet, med mindre nemnda bestemmer noe annet.

Nemnda kan sette vilkår for vedtaket.

Nemnda kan til enhver tid oppheve eller endre vedtaket dersom vilkårene ikke oppfylles eller forholdene endrer seg.

Unntak fra reglene i aksjeloven, allmennaksjeloven eller denne forskriften gjelder for ubestemt tid med mindre nemnda bestemmer noe annet.

6.2 Forslag til ny forskrift til statsforetakslovens regler om de ansattes rett til representasjon i styret mv.

Forskrift 24. august 2017 nr. 1278 om statsforetakslovens regler om de ansattes rett til representasjon i styre og bedriftsforsamling mv. oppheves og erstattes med følgende forskrift.

Forskrift om de ansattes rett til representasjon i styret i statsforetak mv.

Kapittel I. Innledende bestemmelser

§ 1. Definisjoner

I denne forskriften menes med

- a. ansatt: person som arbeider i foretaket eller er i lovfestet permisjon. Ferievikarer anses likevel ikke som ansatt.
- b. hovedstilling: arbeidsforhold hvor det skal arbeides gjennomsnittlig minst 50 prosent av arbeidstiden for ansatte i heltidsstilling som utfører arbeid av samme art.
- c. deltidsstilling: arbeidsforhold hvor det skal arbeides gjennomsnittlig mindre enn 50 prosent av arbeidstiden for ansatte i heltidsstilling som utfører arbeid av samme art.

Når det i denne forskriften kreves et bestemt antall ansatte, telles hver ansatt i deltidsstilling som en halv.

- d. lokal fagforening: fagforening i foretaket eller avdeling av fagforening i foretaket som utelukkende har ansatte i foretaket som medlemmer, og som er bundet av tariffavtale med foretaket eller arbeidsgiverorganisasjon som foretaket er medlem av (bedriftsklubb e.l).

§ 2. *Næringsmessig avgrensning*

Statsforetakslovas bestemmelser om ansattes rett til representasjon i styret gjelder for alle statsforetak, med unntak av foretak som driver bank- og finansieringsvirksomhet, forsikringsvirksomhet, forlegging av aviser og formidling av nyheter og annet stoff til presse, kringkasting mv.

Foretak som driver virksomhet som hører under flere næringer, er omfattet av reglene om ansattes rett til representasjon med mindre et flertall av de ansatte arbeider i næringer som er unntatt. Det samlede antall ansatte i foretaket er avgjørende for når de ansatte kan kreve styrerepresentasjon.

Det samme gjelder for konserner eller grupper av foretak som driver virksomhet som hører under flere næringer.

Kapittel II. Ansattes rett til representasjon i styret

§ 3. *Ansattes rett til styrerepresentasjon*

De ansatte har rett til å velge medlemmer, observatør og varamedlemmer til foretakets styre etter statsforetakslova § 5-3 første ledd, når foretaket har flere enn 30 ansatte.

De ansatte har rett til å velge medlemmer og varamedlemmer til foretakets styre etter statsforetakslova § 5-3 andre ledd, når foretaket har flere enn 50 ansatte.

Dersom en ansatt eller lokal fagforening krever det, skal foretaket legge fram oversikt over antall ansatte i foretaket slik at det kan avgjøres om vilkårene for representasjon er oppfylt.

§ 4. *Fremsettelse av krav om styrerepresentasjon*

Krav om styrerepresentasjon etter statsforetakslova § 5-3 må støttes av et flertall av de ansatte. Kravet må rettes skriftlig til foretakets styre innen 14 dager etter regnskapsårets utløp eller innen tre måneder før det ordinære foretaksmøte, jf. statsforetakslova § 4-3 første ledd.

§ 5. *Endring og opphør av de ansattes styrerepresentasjon*

Utvidelse av de ansattes representasjon som følge av økning i antall ansatte, jf. statsforetakslova § 5-3 andre ledd, skjer når funksjonstiden for de ansattes styremedlemmer, observatører og varamedlemmer utløper.

Styret kan beslutte at de ansattes rett til representasjon etter statsforetakslova § 5-3 første ledd skal opphøre dersom foretaket har 30 ansatte eller færre.

Styret kan beslutte at de ansattes rett til representasjon etter statsforetakslova § 5-3 andre ledd skal opphøre dersom foretaket har 50 ansatte eller færre.

De ansattes styrerepresentasjon opphører når funksjonstiden for de ansattes styremedlemmer og varamedlemmer utløper. Representasjon etter statsforetakslova § 5-3 første ledd etableres samtidig med opphør av representasjon etter statsforetakslova § 5-3 andre ledd.

Kapittel III. Regler om valg til foretakets styre

§ 6. Regler om valget

Medlemmer, observatører og varamedlemmer til styret velges av og blant de ansatte i foretaket.

Valget skal være hemmelig og skriftlig. Elektronisk valg anses for å være skriftlig.

Valget skal foregå som flertallsvalg.

Valget skal foregå som forholdstallsvalg dersom minst en femtedel av de som har stemmerett eller lokale fagforeninger som representerer minst en femtedel av de som har stemmerett skriftlig krever det senest seks uker før valgdagen.

Valget skal foregå i valgkretser dersom et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte skriftlig krever det senest syv uker før valgdagen.

§ 7. Stemmerett

De som er ansatt i foretaket på valgdagen har stemmerett.

Ansatte i hovedstilling har en hel stemme. Ansatte i deltidsstilling har en halv stemme.

Dersom valgresultatet åpenbart avslører hvordan en ansatt i deltidsstilling har stemt, skal valgstyret avrunde valgresultatet opp til nærmeste hele stemme.

§ 8. Valgbarhet

Den som velges må være ansatt i foretaket på valgdagen.

For å kunne velges, må vedkommende ikke være i konkurskarantene etter konkursloven § 142 og § 143.

Vedkommende kan ikke ha verv som ansatterepresentant i flere foretaks styrende organer samtidig. Dette gjelder likevel ikke verv i flere styrende organer innenfor samme konsern eller gruppe av foretak.

§ 9. Opprettelse av valgstyre

Hvert valg ledes av et valgstyre som opprettes av foretaket sammen med de ansattes tillitsvalgte. Valgstyret skal bestå av minst tre personer med stemmerett, hvorav en leder. De ansatte og foretaket skal ha minst en representant hver i valgstyret.

§ 10. Valgstyrets oppgaver

Valgstyret skal fastsette datoen for valget. Valgdatoen skal kunngjøres med en frist på to måneder. Samtidig med kunngjøringen skal det være tilgjengelig en liste over de som har stemmerett og er valgbare.

Valgstyret skal kunngjøre fristen og vilkårene for å kreve forholdstallsvalg, og fristen og vilkårene for å kreve at valget skal gjennomføres i valgkretser.

Dersom valget skal gjennomføres i valgkretser, skal valgstyret umiddelbart etter at krav om dette er fremsatt, kunngjøre en liste over hvem som har stemmerett og er valgbare i hver valgkrets. Valgstyret skal fastsette og kunngjøre fristen for å fremme krav om forholdstallsvalg i valgkretsene. Fristen kan ikke settes kortere enn en uke etter kunngjøringen.

Valgstyret skal senest fire uker før valgdagen kunngjøre om valget skal foregå som flertallsvalg eller forholdstallsvalg, og oppfordre dem som har forslagsrett til å fremme forslag til styremedlemmer, observatører og varamedlemmer. Dersom valget skal foregå som forholdstallsvalg, kan det foreslås personlige varamedlemmer. Forslag må være levert valgstyret senest tre uker før valgdagen.

Valgstyret avgjør om forslagene er i samsvar med kravene i loven og forskriften, og undersøker om de foreslåtte kandidatene er villige til å motta valg. Valgstyrets avgjørelse skal forelegges forslagsstillerne, som må rette eventuelle mangler straks. De godkjente forslagene skal kunngjøres senest en uke før valgdagen.

Dersom valgstyret finner det hensiktsmessig at valget deles opp, kan det etableres særskilte stemmestyrer. Dersom valget skal gjennomføres i valgkretser, kan det etableres stemmestyrer i hver valgkrets. Stemmestyrene oppnevnes av valgstyret blant dem som har stemmerett.

Valgstyret skal utarbeide nødvendige retningslinjer for gjennomføringen av valget.

Valgstyret kan fastsette kortere frister for gjennomføring av valget dersom et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte og foretaket er enig om dette. Frist for å fremme forslag til kandidater kan ikke settes kortere enn to uker før valgdagen. Godkjente forslag skal kunngjøres senest en uke før valgdagen.

§ 11. Utgifter ved valget

Utgiftene til valget dekkes av foretaket.

Kapittel IV. Valgmåter og valgresultat

§ 12. Flertallsvalg

Alle som har stemmerett, har forslagsrett. Forslagsrett har også lokal fagforening.

Et forslag bør inneholde inntil det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges. Forslaget skal være skriftlig og det skal fremgå hvem som er forslagsstiller. Kandidatenes navn og opplysning om hvor i foretaket de arbeider skal fremgå av forslaget.

Det bør foreslås minst en kvinnelig kandidat dersom det er mer enn en tredjedel kvinnelige ansatte i foretaket.

Dersom de ansatte i foretak med 200 eller færre ansatte skal velge to eller flere styremedlemmer eller varamedlemmer, skal forslaget inneholde kandidater av flere kjønn. Dette er likevel ikke et krav dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i foretaket på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når de ansatte i foretak med flere enn 200 ansatte skal velge styremedlemmer, skal forslaget inneholde det nødvendige antall kandidater av ulike kjønn for å oppfylle kravet til kjønnssammensetning i statsforetakslova § 5-1 femte ledd.

Valgstyret skal senest en uke før valgdagen kunngjøre en liste over de foreslåtte kandidatene i alfabetisk rekkefølge. Det skal fremgå av listen hvem som er forslagsstiller til den enkelte kandidat.

Valgstyret skal utarbeide stemmesedler med de foreslåtte kandidatenes navn i alfabetisk rekkefølge, med opplysning om hvor i foretaket de arbeider og hvem som er forslagsstiller. Valgstyret skal informere velgerne om hvordan de skal gå fram for å markere på stemmeseddelen hvem de stemmer på, og det skal fremgå av stemmesedlene hva som kan føre til at de blir forkastet.

Det skal avgis stemme på inntil det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges. Det kan bare stemmes på kandidater som er foreslått. Kumulasjon, oppføring av andre navn enn dem som er foreslått eller andre oppføringer eller rettelser, skal ikke tas i betraktning ved opptelling av stemmene.

Dersom det er avgitt stemme på flere kandidater enn det antall som skal velges, skal stemmeseddelen forkastes.

§ 13. Fordeling av verv ved flertallsvalg

Styremedlemmer, observatører og varamedlemmer er valgt i den rekkefølge stemmetallene tilsier.

Ved stemmelikhet avgjøres valget ved loddtrekning.

Dersom det skal velges to eller flere styremedlemmer i et foretak med 200 eller færre ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at kun ett kjønn blir representert, rykker nærmeste kandidat på listen fra et ikke representert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre at flere kjønn blir representert. Det samme gjelder for varamedlemmer. Dette gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når det skal velges styremedlemmer i foretak med flere enn 200 ansatte, og fremgangsmåten for fordelingen av verv fører til at kjønnene ikke blir representert i samsvar med statsforetakslova § 5-1 femte ledd rykker nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon.

§ 14. *Forholdstallsvalg*

Forslag til liste må være undertegnet av minst seks personer med stemmerett, eller lokal fagforening.

Forslaget til liste må inneholde like mange navn som det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges. Navnene føres opp i den rekkefølge de foreslås valgt. Det er kun anledning til å stille som kandidat på én liste.

Kandidatens navn og opplysning om hvor i foretaket de arbeider må fremgå av forslaget.

Det bør foreslås minst én kvinnelig kandidat på hver liste dersom det er mer enn en tredjedel kvinnelige ansatte i foretaket.

Dersom de ansatte i et foretak med 200 eller færre ansatte skal velge to eller flere styremedlemmer, skal et forslag inneholde kandidater av flere kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmer. Dette er likevel ikke et krav dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i foretaket på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når de ansatte i foretak med flere enn 200 ansatte skal velge styremedlemmer, skal et forslag inneholde det nødvendige antall kandidater av ulike kjønn for å oppfylle kravet til kjønnssammensetning i statsforetakslova § 5-1 femte ledd.

Valgstyret utarbeider stemmesedler i samsvar med godkjente forslag.

Det kan bare avgis stemme på en liste. Kumulasjon eller andre endringer, tilføyelser eller strykninger fører til at stemmeseddelen forkastes.

§ 15. *Fordeling av verv ved forholdstallsvalg*

Styrevervene skal fordeles på listene i forhold til det antall stemmer hver liste har fått, på følgende måte: Man fører opp de kvotienter som fremkommer når hver listes stemmetall deles med 1,4–3–5–7 osv. inntil hvert stemmetall er delt tilsvarende antall ganger som det antall styremedlemmer, og observatører som skal velges.

Første medlemsplass tilfaller listen som har den høyeste kvotienten. Neste plass tilfaller listen som har den nest høyeste kvotienten osv. Dersom det skal velges observatører, tilfaller første observatørplass listen som har høyest kvotient etter at styremedlemmer er valgt. Dersom flere lister har samme kvotient, avgjøres det ved loddtrekning hvilken liste vervet skal tilfalle.

Dersom det bare fremkommer ett forslag til liste, er de som er foreslått på denne listen valgt.

Dersom det skal velges to eller flere styremedlemmer i et foretak med 200 eller færre ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at kun ett kjønn blir representert, rykker nærmeste kandidat på listen fra et ikke representert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre at flere kjønn blir representert.. Dersom kandidatene er valgt inn fra forskjellige lister, foretas opprykket på listen med den kandidaten som ble valgt inn med lavest kvotient. Dette gjelder likevel ikke dersom 80 prosent av de ansatte i foretaket på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når det skal velges styremedlemmer i foretak med flere enn 200 ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at kjønnene ikke blir representert i samsvar med statsforetakslova § 5-1 femte ledd rykker nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon. Dersom kandidatene er valgt inn fra forskjellige lister, foretas opprykket på listen med den kandidaten som ble valgt inn med lavest kvotient.

§ 16. Valgkrets

Foretaket kan deles inn i like mange valgkretser som det skal velges styremedlemmer og observatører. Alle ansatte skal tilhøre en valgkrets. De ansatte har bare stemmerett og er bare valgbare i den valgkretsen de tilhører. I tvilstilfelle avgjør valgstyret hvilken valgkrets en ansatt tilhører.

Valget kan foregå som flertallsvalg eller forholdstallsvalg av og blant de ansatte i den enkelte valgkrets.

Dersom et styremedlem eller en observatør slutter å ha sitt arbeidssted i den delen av virksomheten som tilhører valgkretsen vedkommende er valgt fra, opphører vervet.

Dersom det skal velges to eller flere representanter i et foretak med 200 eller færre ansatte, og valget skal gjennomføres i valgkretser, gjelder følgende ordning dersom resultatet av valget innebærer at alle styremedlemmene har samme kjønn: Kandidaten eller listen som fikk lavest oppslutning målt i antall stemmer i forhold til antallet stemmeberettigete i den enkelte valgkrets erstattes av nærmeste kandidat på listen fra et ikke representert kjønn i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon. Det samme gjelder for varamedlemmene. Dette gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når det skal velges styremedlemmer i et foretak med flere enn 200 ansatte, og valget skal gjennomføres i valgkretser, gjelder følgende ordning dersom resultatet av valget innebærer at kjønnene ikke blir representert i samsvar med statsforetakslova § 5-1 femte ledd: Kandidaten eller listen som fikk lavest oppslutning målt i antall stemmer i forhold til antallet stemmeberettigete i den enkelte valgkrets erstattes av nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon.

§ 17. Varamedlemmer

Ved flertallsvalg bør det velges så mange varamedlemmer som det skal velges styremedlemmer og observatører, med tillegg av to.

Ved forholdstallsvalg bør hver liste ha så mange varamedlemmer som den har styremedlemmer og observatører, med tillegg av to. Dersom det skal velges personlige varamedlemmer, bør det velges to varamedlemmer for hvert styremedlem og hver observatør.

Dersom valget skal gjennomføres i valgkretser bør det i hver krets velges like mange varamedlemmer som det skal velges styremedlemmer og observatører, med tillegg av to.

Kjønns sammensetningen blant varamedlemmene må oppfylle kravene som gjelder etter statsforetakslova § 5-1 femte ledd.

Varamedlemmene innkalles i den rekkefølge de er valgt. Dersom det har vært forholdstallsvalg, innkalles varamedlemmene fra samme liste som det styremedlem eller den observatør vedkommende skal erstatte. Dersom det er valgt observatører, skal observatøren rykke opp på styremedlems plass og første varamedlem skal innkalles som observatør. Dette gjelder likevel ikke dersom det er valgt personlige varamedlemmer.

Dersom et styremedlem varig fratrer sitt verv, blir observatøren eller varamedlemmet som rykker opp på vedkommendes plass, ordinært styremedlem.

§ 18. Resultatet av valget

Valgresultatet skal føres inn i en valgprotokoll som underskrives av valgstyret. Valgresultatet skal meddeles foretakets ledelse og lokale fagforeninger ved oversendelse av valgprotokollen. Protokollen oppbevares av foretaket. De ansatte skal orienteres om valgresultatet

§ 19. Funksjonstid og møteplikt

Valg skal finne sted annethvert år. Funksjonstiden begynner etter det ordinære foretaksmøtet, og opphører ved avslutningen av det ordinære foretaksmøtet det året valgperioden utløper. Dersom de ansatte ikke har valgt nye representanter på dette tidspunktet, fungerer sittende styremedlemmer, observatører og varamedlemmer inntil nye er valgt. Gjenvalg kan finne sted.

Styremedlem, observatør og innkalt varamedlem har møteplikt med mindre vedkommende har gyldig forfall.

Når det foreligger særlige forhold, har styremedlem, observatør og varamedlem rett til å fratre før valgperioden er ute.

Dersom styremedlem, observatør eller varamedlem ikke lenger er ansatt i foretaket, opphører vervet.

Dersom det foretas suppleringsvalg, fungerer de nyvalgte representantene resten av valgperioden.

§ 20. Suppleringsvalg

Det skal holdes valg på styremedlemmer, observatører og varamedlemmer i valgperioden når det er nødvendig for å opprettholde de ansattes representasjon i styret.

Suppleringsvalg skal foretas for å fylle de vervene som er igjen når opprykksordningen i § 17 er fulgt.

Valget ledes av det valgstyret som fungerte ved siste ordinære valg. Valgstyret avgjør om valget skal foregå som flertallsvalg eller forholdstallsvalg.

Valgstyret kan fastsette kortere frister enn de som følger av § 10, men likevel ikke kortere enn to uker før valgdagen

Kapittel V. Adgang til å inngå avtaler

§ 21. *Avtale om etablering og opphør av felles representasjonsordning*

Et konsern, et flertall av de ansatte eller lokal fagforening som representerer et flertall av de ansatte i konsernet kan inngå avtale om å etablere en felles representasjonsordning som innebærer at alle ansatte i konsernet er stemmeberettigede og valgbare ved valg til morforetakets styre, jf. statsforetakslova § 5-4.

Det samme gjelder for gruppe av foretak som er knyttet sammen gjennom eierinteresser eller felles ledelse, jf. statsforetakslova § 5-4

Avtale om å etablere en felles representasjonsordning skal være skriftlig, og angi hvem som har inngått avtalen. Det kan ikke avtales at de ansatte skal si fra seg rett til representasjon etter statsforetakslova § 5-3

Konsernet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte kan på samme vilkår avtale opphør av felles representasjonsordning. Slik avtale kan også inngås for felles representasjonsordning som er etablert gjennom nemndsvedtak, dersom ordningen omfatter hele konsernet.

§ 22. *Avtale om unntak ved felles representasjonsordning*

Ved felles representasjonsordning, kan konsernet og et flertall av de ansatte i konsernet eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte i konsernet, inngå skriftlig avtale om

- a. gjennomgående styrerepresentasjon for de ansattevalgte styremedlemmer, observatører og varamedlemmer,
- b. valgkretser.

Endring av avtale må skje på samme vilkår som etablering av avtale etter første ledd.

Konsernet eller et flertall av de ansatte eller fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte kan si opp avtale som er inngått etter første ledd. Oppsigelsen får virkning fra det tidspunkt funksjonsperioden for sittende ansattes styremedlemmer, observatører og varamedlemmer utløper. Virkning av oppsigelse er at lovens eller forskriftens normalordning gjelder

§ 23. *Tidsbegrenset avtale om unntak*

Foretaket eller konsernet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte kan inngå skriftlig tidsbegrenset avtale om unntak fra om ansattes rett til representasjon i styrende organer reglene i statsforetakslova og i denne

forskriften. Slikt unntak kan gjelde for inntil to år. Det kan ikke avtales unntak fra kravet om kjønns sammensetning i statsforetakslova § 5-1 femte ledd

Avtalen skal være skriftlig, angi hvem som har inngått avtalen og hvor lenge den varer.

Selskapet eller konsernet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte kan avtale endringer i avtale etter første ledd, men likevel slik at varigheten av unntak ikke samlet overskrider to år.

Kapittel VI. Nemnd til å behandle søknad om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer, søknad om å etablere felles representasjonsordninger og klager på valg

§ 24. Nemndsbehandling

Twisteløsningsnemnda etter arbeidsmiljøloven, jf. arbeidsmiljøloven § 17-2, har kompetanse til å behandle søknader om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer, søknad om å etablere felles representasjonsordninger og klager på valg. Forskrift 16. desember 2005 nr. 1569 om tvisteløsningsnemnd etter arbeidsmiljøloven gjelder

§ 25. Søknad om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer

Dersom reglene i statsforetakslova om ansattes rett til representasjon i styrende organer eller reglene i denne forskriften vil medføre vesentlige ulemper eller er uhensiktsmessig for gjennomføringen av de ansattes rett til representasjon, kan tvisteløsningsnemnda gi helt eller delvis unntak fra disse.

Det kan ikke gis unntak fra kravet om kjønns sammensetning i statsforetakslova § 5-1 femte ledd.

Valg av de ansattes representanter utsettes til vedtak er fattet, med mindre nemnda bestemmer noe annet.

Nemnda kan sette vilkår for vedtaket.

Nemnda kan til enhver tid oppheve eller endre vedtaket dersom vilkårene ikke oppfylles eller forholdene endrer seg.

Unntak fra reglene i statsforetakslova eller denne forskriften gjelder for ubestemt tid med mindre nemnda bestemmer noe annet.

§ 26. Hvem som kan søke om unntak

Søknad om unntak kan fremmes av foretaket, et flertall av de ansatte eller lokal fagforening.

Foretaket, et flertall av de ansatte eller lokal fagforening kan hver for seg søke tvisteløsningsnemnda om at et vedtak blir opphevet eller endret. Slik søknad kan fremmes til enhver tid.

§ 27. Søknadens innhold

Søknaden skal være skriftlig og begrunnet.

Dersom søknaden fremmes av foretaket, skal uttalelse fra lokale fagforeninger vedlegges. Dersom søknaden fremmes av et flertall av de ansatte eller lokal fagforening skal uttalelse fra foretaket vedlegges

§ 28. Søknad om å etablere felles representasjonsordning

Tilhører et foretak et konsern eller annen gruppe foretak som er knyttet sammen gjennom eierinteresser eller felles ledelse, og vilkårene for å inngå avtale etter § 21 ikke er oppfylt, kan nemnda fastsette særlige ordninger for konsernet eller gruppen, jf. statsforetakslova § 5-4.

Valg av de ansattes representanter utsettes til vedtak er fattet, med mindre nemnda bestemmer noe annet.

Nemnda kan sette vilkår for vedtaket.

Nemnda kan til enhver tid oppheve eller endre vedtaket dersom vilkårene ikke oppfylles eller forholdene endrer seg.

Nemndas vedtak om felles representasjonsordning gjelder for ubestemt tid med mindre nemnda bestemmer noe annet.

§ 29. Hvem som kan søke om å etablere felles representasjonsordning

Søknad om å etablere felles representasjonsordning kan fremmes av konsernet, gruppen, et flertall av de ansatte eller lokal fagforening som representerer et flertall av de ansatte.

Konsernet, gruppen, et flertall av de ansatte eller lokal fagforening som representerer et flertall av de ansatte kan hver for seg søke om at et vedtak om felles representasjonsordning oppheves eller endres. Slik søknad kan fremmes til enhver tid.

§ 30. Søknadens innhold

Søknaden skal være skriftlig og begrunnet.

Dersom søknad fremmes av konsernet eller gruppen, skal uttalelse fra lokale fagforeninger vedlegges. Dersom søknad fremmes av et flertall av de ansatte eller lokal fagforening som representerer et flertall av de ansatte, skal uttalelse fra konsernet eller gruppen vedlegges.

§ 31. Valgklager

Valgstyrets vedtak kan påklages til nemnda. Dette gjelder likevel ikke vedtak om stemmerett og valgbarhet.

Foretaket, lokal fagforening og den som har stemmerett har klagerett. Klageren må ha rettslig klageinteresse.

Klage må fremmes innen to uker fra det tidspunkt vedtaket er kunngjort for de ansatte.

Klagen skal leveres til valgstyret som forbereder klagebehandlingen. Reglene i forvaltningslovens kapittel VI gjelder så langt de passer.

Nemndas vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages

§ 32. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft [DATO]. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 24. august 2017 nr. 1278 til statsforetakslovens regler om de ansattes rett til representasjon i styre og bedriftsforsamling.

6.3 Forskrift til selskapslovens regler om de ansattes rett til representasjon i styrende organer

I forskrift 24. august 2017 nr. 1279 om selskapslovens regler om de ansattes rett til representasjon i styrende organer gjøres følgende endringer:

§ 19. Funksjonstid og møteplikt

Valg skal finne sted annethvert år. Funksjonstiden regnes fra valget og opphører når det er valgt nye representanter i det året valgperioden utløper. Gjenvalg kan finne sted.

Medlem i selskapsmøtet og innkalt varamedlem har møteplikt med mindre vedkommende har gyldig forfall.

Når det foreligger særlige forhold, har medlem og varamedlem rett til å fratre før valgperioden er ute.

Dersom medlem eller varamedlem *ikke lenger er ansatt* i selskapet, opphører vervet.

Dersom det foretas suppleringsvalg, fungerer de nyvalgte representantene resten av valgperioden

§ 22. De ansattes valg av medlemmer til styret

Medlemmene til styret velges av og blant de ansatte i selskapet.

For gjennomføringen av valget gjelder bestemmelsene i § 6 til og med § 20 tilsvarende så langt de passer. *Dersom de ansatte skal velge tre eller flere styremedlemmer eller varamedlemmer gjelder i tillegg § 22 a og § 22 b.*

Dersom det avholdes samtidige valg til selskapsmøtet og styret, kan det valgstyret som er nevnt i § 9 fungere som valgstyre for begge valgene. Tilsvarende gjelder ved separate valg til selskapsmøtet og styret.

§22 a De ansattes forslag til kandidater

Dersom de ansatte i et selskap med 200 eller færre ansatte skal velge tre eller flere styremedlemmer eller varamedlemmer, skal forslaget inneholde kandidater av begge kjønn. Dette er likevel ikke et krav dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når de ansatte i et selskap med flere enn 200 ansatte skal velge styremedlemmer, skal forslaget inneholde det nødvendige antall kandidater av ulike kjønn for å oppfylle kravet til kjønnssammensetning i selskapsloven § 2-13 b andre ledd.

§ 22 b Opprykksordning ved fordeling av verv

Dersom det skal velges tre eller flere styremedlemmer i et selskap med 200 eller færre ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at kun ett kjønn blir representert, rykker nærmeste kandidat på listen fra et ikke representert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre at flere kjønn blir representert. Ved flertallsvalg gjelder det samme for varamedlemmer. Dersom valget gjennomføres som forholdstallsvalg, og kandidatene er valgt inn fra forskjellige lister, foretas opprykket på listen med den kandidaten som ble valgt inn med lavest kvotient. Dette gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når det skal velges styremedlemmer i selskap med flere enn 200 ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at kjønnene ikke blir representert i samsvar med selskapsloven § 2-13 b andre ledd, rykker nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon. Dersom valget gjennomføres som forholdstallsvalg, og kandidatene er valgt inn fra forskjellige lister, foretas opprykket på listen med den kandidaten som ble valgt inn med lavest kvotient.

Dersom det skal velges tre eller flere styremedlemmer i et selskap med 200 eller færre ansatte, og valget skal gjennomføres i valgkretser, gjelder følgende ordning dersom resultatet av valget innebærer at alle styremedlemmene har samme kjønn: Kandidaten eller listen som fikk lavest oppslutning målt i antall stemmer i forhold til antallet stemmeberettigete i den enkelte valgkrets erstattes av nærmeste kandidat på listen fra et ikke representert kjønn i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon. Det samme gjelder for varamedlemmene. Dette gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.

Når det skal velges styremedlemmer i selskap med flere enn 200 ansatte, og valget skal gjennomføres i valgkretser, gjelder følgende ordning dersom resultatet av valget innebærer at kjønnene ikke blir representert i samsvar med selskapsloven § 2-13 b andre ledd: Kandidaten eller listen som fikk lavest oppslutning målt i antall stemmer i forhold til antallet stemmeberettigete i den enkelte valgkrets erstattes av nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon.

§ 26. Tidsbegrenset avtale om unntak

Selskapet eller konsernet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte kan inngå skriftlig tidsbegrenset avtale om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer i selskapsloven og i denne forskriften. Slikt unntak kan gjelde for inntil to år. *Det kan ikke avtales unntak fra kravet om kjønns sammensetning i selskapsloven § 2-13 b.*

Avtalen skal være skriftlig, angi hvem som har inngått avtalen og hvor lenge den varer.

Selskapet eller konsernet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte kan avtale endringer i avtale etter første ledd, men likevel slik at varigheten av unntak ikke samlet overskrider to år.

§ 28. Søknad om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer

Dersom reglene i selskapsloven om ansattes rett til representasjon i styrende organer, eller reglene i denne forskriften vil medføre vesentlige ulemper eller er uhensiktsmessig for gjennomføringen av de ansattes rett til representasjon, kan tvisteløsningsnemnda gi helt eller delvis unntak fra disse.

Det kan ikke gis unntak fra kravet om kjønns sammensetning i selskapsloven § 2-13 b.

Valg av de ansattes representanter utsettes til vedtak er fattet, med mindre nemnda bestemmer noe annet.

Nemnda kan sette vilkår for vedtaket.

Nemnda kan til enhver tid oppheve eller endre vedtaket dersom vilkårene ikke oppfylles eller forholdene endrer seg.

Unntak fra reglene selskapsloven eller denne forskriften gjelder for ubestemt tid med mindre nemnda bestemmer noe annet.

6.4 Forskrift om de ansattes rett til representasjon i styrer i interkommunale selskaper mv

I forskrift 24. august 2017 nr. 1280 om de ansattes rett til representasjon i styrer i interkommunale selskaper mv. gjøres følgende endringer:

§ 11. Flertallsvalg

Alle som har stemmerett, har forslagsrett. Forslagsrett har også lokal fagforening.

Et forslag bør inneholde inntil det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges. Forslaget skal være skriftlig og det skal fremgå hvem som er forslagsstiller. Kandidatenes navn og opplysning om hvor i selskapet de arbeider skal fremgå av forslaget.

Dersom de ansatte i et selskap med 200 eller færre ansatte skal velge to eller flere styremedlemmer eller varamedlemmer, skal forslaget inneholde kandidater av flere kjønn.

Dette er likevel ikke et krav dersom *mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.*

Når de ansatte i selskaper med 200 eller flere ansatte skal velge styremedlemmer, skal forslaget inneholde det nødvendige antall kandidater av ulike kjønn for å oppfylle kravet til kjønnssammensetning i lov om interkommunale selskaper § 10 første ledd.

Valgstyret skal senest en uke før valgdagen kunngjøre en liste over de foreslåtte kandidatene i alfabetisk rekkefølge. Det skal fremgå av listen hvem som er forslagsstiller til den enkelte kandidat.

Valgstyret skal utarbeide stemmesedler med de foreslåtte kandidatenes navn i alfabetisk rekkefølge, med opplysning om hvor i selskapet de arbeider og hvem som er forslagsstiller. Valgstyret skal informere velgerne om hvordan de skal gå fram for å markere på stemmeseddelen hvem de stemmer på, og det skal fremgå av stemmesedlene hva som kan føre til at de blir forkastet.

Det skal avgis stemme på inntil det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges. Det kan bare stemmes på kandidater som er foreslått. Kumulasjon, oppføring av andre navn enn dem som er foreslått eller andre oppføringer eller rettelser, skal ikke tas i betraktning ved opptelling av stemmene.

Dersom det er avgitt stemme på flere kandidater enn det antall som skal velges, skal stemmeseddelen forkastes.

§ 12. Fordeling av verv ved flertallsvalg

Styremedlemmer, observatører og varamedlemmer er valgt i den rekkefølge stemmetallene tilsier.

Ved stemmelikhet avgjøres valget ved loddtrekning.

Dersom det skal velges to eller flere styremedlemmer *i et selskap med 200 eller færre ansatte* og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at *kun ett kjønn* blir representert, rykker nærmeste kandidat på listen fra *et ikke representertkjønn* opp i det omfang som er nødvendig for å sikre *at flere kjønn blir representert..* Det samme gjelder for varamedlemmer. Dette gjelder likevel ikke dersom *mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn.*

Når det skal velges styremedlemmer i selskaper med flere enn 200 ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at kjønnene ikke blir representert i samsvar med lov om interkommunale selskaper § 10 første ledd, rykker nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon.

§ 13. Forholdstallsvalg

Forslag til liste må være undertegnet av minst seks personer med stemmerett, eller lokal fagforening.

Forslaget til liste må inneholde like mange navn som det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som skal velges. Navnene føres opp i den rekkefølge de foreslås valgt. Det er kun anledning til å stille som kandidat på en liste.

Kandidatens navn og opplysning om hvor i selskapet de arbeider må fremgå av forslaget.

Dersom det skal velges to eller flere styremedlemmer *i et selskap med 200 eller færre ansatte*, skal et forslag inneholde *kandidater av flere kjønn*. Det samme gjelder for varamedlemmer. Dette er likevel ikke et krav dersom *mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn*

Når de ansatte i selskaper med flere enn 200 ansatte skal velge styremedlemmer, skal et forslag inneholde det nødvendige antall kandidater av ulike kjønn for å oppfylle kravet til kjønnssammensetning i lov om interkommunale selskaper § 10 første ledd.

Valgstyret utarbeider stemmesedler i samsvar med godkjente forslag.

Det kan bare avgis stemme på en liste. Kumulasjon eller andre endringer, tilføyelser eller strykninger fører til at stemmeseddelen forkastes.

§ 14. Fordeling av verv ved forholdstallsvalg

Styrevervene skal fordeles på listene i forhold til det antall stemmer hver liste har fått, på følgende måte: Man fører opp de kvotienter som fremkommer når hver listes stemmetall deles med 1,4–3–5–7 osv. inntil hvert stemmetall er delt tilsvarende antall ganger som det antall styremedlemmer *og observatører* som skal velges.

Første medlemsplass tilfaller listen som har den høyeste kvotienten. Neste plass tilfaller listen som har den nest høyeste kvotienten osv. Dersom det skal velges observatører, tilfaller første observatørplass listen som har den høyeste kvotienten etter at styremedlemmer er valgt. Dersom flere lister har samme kvotient, avgjøres det ved loddtrekning hvilken liste vervet skal tilfalle.

Dersom det bare fremkommer ett forslag til liste, er de som er foreslått på denne listen valgt.

Dersom det skal velges to eller flere styremedlemmer *i et selskap med 200 eller færre ansatte*, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at *kun ett kjønn blir representert*, rykker nærmeste kandidat på listen fra *et ikke representert kjønn* opp i det omfang som er nødvendig for å sikre *at flere kjønn blir representert*. Dersom kandidatene er valgt inn fra forskjellige lister, foretas opptrykket på listen med den kandidaten som ble valgt inn med lavest kvotient ved valget. Dette gjelder likevel ikke dersom *mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn*.

Når det skal velges styremedlemmer i et selskap med flere enn 200 ansatte, og fremgangsmåten for fordeling av verv fører til at kjønnene ikke blir representert i samsvar med lov interkommunale selskaper § 10 første ledd, rykker nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon. Dersom kandidatene er valgt inn fra forskjellige lister, foretas opptrykket på listen med den kandidaten som ble valgt inn med lavest kvotient.

§ 15. Valgkrets

Selskapet kan deles inn i like mange valgkretser som det skal velges styremedlemmer og observatører. Alle ansatte skal tilhøre en valgkrets. De ansatte har bare stemmerett og er bare valgbare i den valgkretsen de tilhører. I tvilstilfelle avgjør valgstyret hvilken valgkrets en ansatt tilhører.

Valget kan foregå som flertallsvalg eller forholdstallsvalg av og blant de ansatte i den enkelte valgkrets.

Dersom et styremedlem eller en observatør slutter å ha sitt arbeidssted i den delen av virksomheten som tilhører valgkretsen vedkommende er valgt fra, opphører vervet.

Dersom det skal velges to eller flere *styremedlemmer i et selskap med 200 eller færre ansatte* og valget skal gjennomføres i valgkretser, gjelder følgende ordning dersom resultatet av valget innebærer at *alle styremedlemmer har samme kjønn*: Kandidaten eller listen som fikk lavest oppslutning målt i antall stemmer i forhold til antallet stemmeberettigete i den enkelte valgkrets erstattes av nærmeste kandidat på listen fra *et ikke representert kjønn* i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon. Det samme gjelder for varamedlemmene. Dette gjelder likevel ikke dersom *mer enn 80 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet har samme kjønn*.

Når det skal velges styremedlemmer i et selskap med flere enn 200 ansatte, og valget skal gjennomføres i valgkretser, gjelder følgende ordning dersom resultatet av valget innebærer at kjønnene ikke blir representert i samsvar med lov om interkommunale selskaper § 10 første ledd: Kandidaten eller listen som fikk lavest oppslutning målt i antall stemmer i forhold til antallet stemmeberettigete i den enkelte valgkrets erstattes av nærmeste kandidat på listen fra et underrepresentert kjønn i det omfang som er nødvendig for å sikre korrekt representasjon.

§ 16. Varamedlemmer

Ved flertallsvalg bør det velges så mange varamedlemmer som det skal velges styremedlemmer og observatører, med tillegg av to.

Ved forholdstallsvalg bør hver liste ha så mange varamedlemmer som den er har styremedlemmer og observatører, med tillegg av to. Dersom det skal velges personlige varamedlemmer, bør det velges to varamedlemmer for hvert styremedlem og hver observatør.

Dersom valget skal gjennomføres i valgkretser bør det i hver krets velges like mange varamedlemmer som det skal velges styremedlemmer og observatører, med tillegg av to.

Kjønns sammensetningen blant varamedlemmene må oppfylle kravene som gjelder etter lov om interkommunale selskaper § 10 første ledd.

Varamedlemmene innkalles i den rekkefølge de er valgt. Dersom det har vært forholdstallsvalg, innkalles varamedlemmene fra samme liste som det styremedlem eller den observatør vedkommende skal erstatte. Dersom det er valgt observatører, skal observatøren rykke opp på styremedlems plass og første varamedlem skal innkalles som observatør. Dette gjelder likevel ikke dersom det er valgt personlige varamedlemmer.

Dersom et styremedlem varig fratrer sitt verv, blir observatøren eller varamedlemmet som rykker opp på vedkommendes plass, ordinært styremedlem.

§ 18. Funksjonstid og møteplikt

Valg skal finne sted annethvert år. Funksjonstiden regnes fra valget og opphører når nye representanter er valgt det året valgperioden utløper. Dersom de ansatte ikke har valgt nye representanter på dette tidspunktet, fungerer sittende styremedlemmer, observatører og varamedlemmer inntil nye er valgt. Gjenvalg kan finne sted.

Styremedlem, observatør og innkalt varamedlem har møteplikt med mindre vedkommende har gyldig forfall.

Når det foreligger særlige forhold, har styremedlem, observatør og varamedlem rett til å fratre før valgperioden er ute.

Dersom styremedlem, observatør eller varamedlem *ikke lenger er ansatt* i selskapet, opphører vervet.

Dersom det foretas suppleringsvalg, fungerer de nyvalgte representantene resten av valgperioden.

§ 20. Tidsbegrenset avtale om unntak

Selskapet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte kan inngå skriftlig tidsbegrenset avtale om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer i lov om interkommunale selskaper og i denne forskriften. Slikt unntak kan gjelde for inntil to år. Det kan ikke avtales unntak fra kravet om *kjønns sammensetning* i lov om interkommunale selskaper § 10 første ledd

Avtalen skal være skriftlig, angi hvem som har inngått avtalen og hvor lenge den varer.

§ 22. Søknad om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer

Dersom reglene i lov om interkommunale selskaper om ansattes rett til representasjon i styrende organer, eller reglene i denne forskriften vil medføre vesentlige ulemper eller er uhensiktsmessig for gjennomføringen av de ansattes rett til representasjon, kan tvisteløsningsnemnda gi helt eller delvis unntak fra disse.

Det kan ikke gis unntak fra kravet om *kjønns sammensetning* i lov om interkommunale selskaper § 10 første ledd

Valg av de ansattes representanter utsettes til vedtak er fattet, med mindre nemnda bestemmer noe annet.

Nemnda kan sette vilkår for vedtaket.

Nemnda kan til enhver tid oppheve eller endre vedtaket dersom vilkårene ikke oppfylles eller forholdene endrer seg.

Unntak fra reglene i lov om interkommunale selskaper eller denne forskriften gjelder for ubestemt tid med mindre nemnda bestemmer noe annet

Selskapet eller konsernet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte kan avtale endringer i avtale etter første ledd, men likevel slik at varigheten av unntak ikke samlet overskrider to år.

